

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajou redništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserte se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“
v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Glasilo koroških Slovencev

Leto XXVI.

V Ljubljani, 20. aprila 1907.

Štev. 16.

Današnja številka obsega 8 strani in prilogo „Slovenski Tehnik“.

Velikovško železniško vprašanje.

Strah in groza je navdala velikovške nemškonalne „maherje“, ko so izvedeli, da kandidira v državni zbor grebinjski župan, gospod Florijan Ellersdorfer, in vsi nemškonalni časopisi so priobčili vest o Ellersdorferjevi kandidaturi s pripombo, da je ta kandidat grozno nevaren kandidaturi velikovškega pivovarnerja Nagela. Pa zakaj so se neki tako prestrašili Ellersdorferjeve kandidature? Odgovor na to vprašanje je pač lahek:

Gospod Ellersdorfer, sam kmetski posestnik, sam kmet, ve in zna ceniti velikovško važnost železnice za napredek kmetskega stanu vobče, posebej pa še za velikovški okraj, s katerim se je dosedaj ravno pri tako velevažnem železniškem vprašanju v resnici postopalo prav po mačehinsko. Da je to bilo dosedaj tako, ve vsak kmet iz velikovškega okraja, da so bili krivi edinole velikovški „purgarji“. Misleč le na svoj nikdar dovolj polni „haržet“ so bili ravno velikovški „purgarji“ tisti, ki so se z vsemi svojimi močmi svoj čas branili proti temu, da bi bila južna železnica speljala svojo progo mimo Velikovca po dravski dolini, ker so mislili, da bi potem ne imeli več tistega dobička, ki ga jim je dotlej dajala državna cesta. In res, zgodilo se je po njihovi želji: železnico so speljali mimo Sinčevasi, Velikovec je ostal brez železnice. S tem pa so velikovški „purgarji“ ogoljufali sebe, za veliko več pa celi okraj, posebno pa kmetsko prebivalstvo, katero je bilovsled trme velikovških „purgarjev“ skoraj pol stoletja odtrgano in odrezano od svetovnega prometa, v katerem se dandanes da še kaj pridobiti. Kmet v velikovškem okraju je imel vsled te „purgarske“

trme tem večjo izgubo, ker je bil prisiljen vse svoje pridelke prinašati na trg edino le v Velikovec, kajti drugam mu je povsod predaleč in se mu niti potni in prevozni stroški ne izplačajo. Velikovčani pa so imeli in imajo vendarle še svoj dobiček zraven, kajti ker so oni edini gospodarji na velikovškem trgu, že pritisnejo cene toliko na niž, da se jim potem izplača nadaljni prevoz in izvoz in da pri tem še komod živijo. Edini revež pri celi stvari je bil kmet, ki je bil na ta način prisiljeno navezan na velikovško „purgarijo“.

V zadnjem času pa so Velikovčani izprevideli, da bi bilo le boljše, če bi bil Velikovec zvezan po železnici z drugim svetom. Sestavil se je v Velikovcu neki odsek, ki naj bi celo stvar „pretuhtal“ in se potem potegoval za železniško zvezo. In kaj je sklenil ta odsek, v katerega so poklicali tudi nekaj mož iz okolice?

Velikovčanom se je šlo zopet zato, da bi imelo mesto glavni dobiček od železnice. Zato pa je treba železnice, ki bi vezala le mesto z drugimi železniškimi progami, okolica pa naj bi bila še nadalje privezana na mesto. Izmislili so si torej železniško zvezo med Velikovcem in Sinčovasjo. Za Velikovčane bi to ne bilo slabo. Priznati se jim mora, da znajo dobro računati, keđar se gre za njihov žep. Mislili so si takole: Celi okraj je navezan na naše mesto v vsakem oziru že sedaj, tembolj bo pa še navezan, če imamo odtod železnico. Vsa kupčija se bo vršila edinole v Velikovcu, imeli jo bomo pravzaprav le mi v rokah. Mi bomo od kmeta kupovali prav poceni, prodajali pa bomo naprej kolikor mogoče drago in to tem lažje, ker odpadajo dosedanji veliki stroški za prevoz v Sinčovas. Kmet sam ne bo mogel odpošiljati svojih pridelkov, ker on posameznik nima kupčijskih zvez in tudi nima dovolj prometnega kapitala, mi „purgarji“ pa imamo tu svoj „lagerhaus“, imamo zveze in imamo tudi že dovolj od kmetov nam nanošenega kapitala, da bomo lahko prav imenitno izrabljali še naprej kmetovo onemoglost. Tako so si mislili in tako so tudi s sladkimi besedami pregovorili kmetske zastopnike v „želez-

niškem odseku“, da so se izjavili z njimi vred za železniško progo Velikovec-Sinčavas, ali kakor jo imenuje kmetsko ljudstvo — „fjakerpon“. Na dolgo in široko se je potem obravnavala ta stvar v nemškonalnih in vsenemških časopisih. Končno so šli celo zastopniki tega velikovškega „Eisenbahnkomitee-ja“, med njimi tudi kandidat nemških nacionalcev za bodoče državnozbornske volitve, pivovar Nagela, na Dunaj do železniškega ministra prositi za železnico iz Velikovca v Sinčovas.

Medtem pa je kmetsko prebivalstvo velikovškega okraja začelo samo misliti o načrtu bodoče železnice in je izpoznalo, da bi bila železnica iz Velikovca v Sinčovas zopet nekaj takega, za kar naj bi plačeval celi okraj, dobiček pa imel samo Velikovec. Kmetsko prebivalstvo je izprevidelo, da se hočejo velikovški „purgarji“ zopet enkrat okoristiti na račun kmeta, in začelo je misliti nato, da naj bi se železnica, ako se sploh spelje, spelje tako, da bo imel tudi kmet kaj dobička od nje. Sprožil se je nato načrt železnice iz Celovca preko Freudenberga, Velikovca, Grebinjana št. Pavel. Taka železnica bi res odgovarjala zahtevam celega okraja in bi koristila v prvi vrsti kmetskemu prebivalstvu, katero bi dobilo z njo najboljšo zvezo z večjimi tržišči in bi ne bilo navezano edino le na Velikovec. S to železnico bi res prišlo novo življenje v okraj: izvoz in vvoz bi bil za celi okraj olajšan, cene pridelkom bi poskočile, vrednost sveta bi se zvišala, sploh, z eno besedo, ta železnica bi bila res v blagor celemu okraju. Ali tisti, ki so mislili tako, niso računali s pohlepnostjo Velikovčanov, ki hočejo imeti ves dobiček od nove železnice le sami vase. Velikovčani in z njimi vred kandidat Nagela, so bili odločno proti tem načrtu, ker so vedeli, da bi jim tedaj, ako se izvede ta načrt, všla marsikatera kronica, marsikateri tisočak v kmetske žepce, dočim bi jih sicer sami spravili. Bili so proti temu načrtu — do prav zadnjega časa.

Sedaj jestvar drugačna!

PODLISTEK.

Volilni dan.

(Spisal: Ferdo Plemič.)

To je bil dan!

Začel je s tem, da je agitator Jernej Žitar, ali Schitter kakor se je sam pisal, že na vse zgodaj izpil frakelj žganja ter se pri tem priduševal, da bo konec vsega, samo njega ne. Potem se je spomnil, da se bo čez malo časa že točil „frajbir“ v krčmi pri pošti, in da mora on brez-pogojno biti pri tej slavnosti, prvič radi piva, drugič radi agitacije. Občinske volitve so bile v domači občini in nemčurstvo je bilo treba še enkrat rešiti. Zakaj je bilo treba nemčurstvo rešiti, tega pravzaprav Žitar sam ni vedel, kakor tudi ni vedel na primer, zakaj je on nemčur. A neki gospod, ki je bil včeraj iz mesta prišel v vas, mu je dejal:

„Gospod Žitar, vi ste poleg krčmarja pri pošti in učitelja najbolj zanesljiv mož naše stranke. Tedaj potrudite se in glejte, da ostane občinski zastop v starih rokah.“

Žitarju je kaj dobro delo, da ga je neznani škric nazival z „gospodom“, in zato je obljubil, zato je spil na vse zgodaj frakelj žganja, ter se zaklel, da bo konec sveta, namreč slovenskega sveta. Zato se je tudi praznje oblekel ter šel urnimi koraki po vasi navzdol proti pošti.

Dan je bil lep, tako jasen, da se je moralo razveseliti vsako srce. A Žitarjevo srce se ni razveselilo.

„Prekletno vreme!“ je zarenčal. „Sedaj bodo pa prišli vsi kmetje iz Rovt, vsa tista gorjanska zalega, ki voli zmiraj slovenske „hecarje.“ Kaj res ni upanja, da se kaj spremeni na dež?“

A kolikor se je tudi oziral po nebu, zapazil ni niti najmanjšega oblaka. Nezadovoljen s tem svojim opazovanjem, premišljeval je že, jeli bi se ne dalo tudi sv. Petra, o katerem pravijo da dela dež, staviti v „cajtenge“, ker je tako malo „fortšritlih gesint“, ko zagleda na ulici mladega fanta v gospodski obleki, ki je ravno vstopil v neko hišo.

„Ta je pa že zgodaj na delu, ta lačni študent. Pooblastila lovi! Naj le, kmetov tako ne vdobi več doma, ti so že vsi v krčmi.“ „Frajbir“ to je beseda za kmetska ušesa, če jo le slišijo, se jim že cede sline!“ Menda so se zacedile Jerneju Žitarju tudi pri tej misli, ker blaženo se je nasmejal in pospešil korake.

Ni se zmotil mož. Ko je vstopil v krčmo, je bila soba za navadne pivce že natlačeno polna. A on jo je mahnil kar v „ekstracimer“, kjer je že sedel učitelj, po krofu in Bismarku na njegovi pipi sodeč pravi German, ter še par gospodov, gozdar, dosedanji župan, vsega skupaj kakšnih deset. Veselo so pozdravili Žitarja, ki je imel kmalu velik vrč tistega „frajbira“ pred saboj.

Imeniten govor so imeli, vrtel se je o volitvah.

„Nu,“ meni čez nekaj časa učitelj, sedaj pa bo treba stopiti malce vun med kmete.“

„Saj je res!“ pravi drugi. „Žitar pojditte vi naprej.“ Žitar se je nekoliko obotavljal, a učitelj ga takoj ojunači: „Wir Deutsche fürchten Gott und sonst niemand!“

„Že, že gospod učitelj!“ ga zavrne Žitar. „Ali danes se mi vse nekam zdi, da so slovenski kmetje še huji od nas, da se oni niti nas ne boje, ki se nikogar ne bojimo.“

„Oho, Žitar! Vas je menda strah!“

Od zunaj je prihajal hrum in krik.

„No čujte jih!“ „Frajbir“ že deluje.“

„Že grem!“ reče Žitar in stopi iz sobice vun med kmete.

„Oho oče Žitar, na pijte, pijte!“ ga pozdravijo vsi.

Soba je bila zakajena, in mize mokre od prelitega piva. V tem dimu in tej vlažnosti pa so sedele sključenih ram cele vrste kmetov-volilcev. Sredi njih pa oni mladi študent. Pogled na tega je razdražil Žitarja, da je postal kaj glasen.

„No, možje, kako vam kaj ugaja ol?“

„Ol je dober!“ pravijo nekateri.

„Takega treba večkrat!“ dé mogočno Žitar z glasom, kakor da bi šlo vse iz njegovega žepa.

„Saj si ga lahko večkrat privoščimo. Hvala bogu, zato še ne bo zapel boben pri nas.“ Se oglasi mlad in postaven kmet v kotu.

Beseda „boben“ ni bila Jerneju Žitarju povšeč, včasi je po cele noči sanjal o nji. Zato bi se bil najraje zakadil v drznega moža. A tega ni

Naročajte edini koroški slovenski list „Mir“!

Kakor hitro se je izvedelo, da kandidira proti pivovarnarju Nagelu odlični mož, spoštovan od vsakega, kdor ga pozna, kmet, ki pozna reve in težave kmetijskega stanu, ki ve, kaj bi moglo pomagati kmetu iz njegovega žalostnega položaja, ko se je izvedelo, da kandidira proti Nagelu gospod Ellersdorfer, ki si je napisal na čelo svojega programa najvažnejšo zahtevo vseh pametnih gospodarjev velikovškega okraja: železnico iz Celovca preko Freudenberga, Velikovca, Grebinja v Št. Pavel, sedaj se je pač kar čez noč izpremenilo mnenje velikovških „purgarjev“ in njihovega kandidata Nagela. Sedaj, ko so videli, da je Nagelova zmaga pri bodočih državnoborskih volitvah že naprej pokopana, ako se poteguje za velikovški „fjakerpon“, sedaj so vam obrnili plašč po vetru, ki piha izmed kmetijskega prebivalstva ter obljubijo, da ne bodo nasprotni železnici iz Celovca v Št. Pavel, temveč da bodo podpirali to zahtevo, v trajajo pa pri načrtu železnice iz Velikovca v Sinčovas. To se pravi: „Ker nas je kmetijsko prebivalstvo s svojim kandidatom Ellersdorferjem tako pritiskalo, da nikakor ni več mogoče misliti na to, da bi Nagele zmagal, pa obljubimo, da se bo Nagele potegoval tudi za železnico iz Celovca v Št. Pavel, ali na vsak način pa mora Nagele skrbeti zato, da dobi Velikovec svojo „fjakerpon“ v Sinčovas. Morda s tem le preslepimo kmetijske volilce, da bodo glasovali za Nagela, ki bo potem že gledal nato, ako bo izvoljen, da se zgradi železnica iz Velikovca v Sinčovas, za ono drugo železnico je pa dovolj, če se le obljubi. Obljubiti in storiti pa je za nemškonskijskega poslanca preveč, posebno če se gre za slovenskega kmeta.“

V vseh mogočih časopisih je raztrobil „Eisenbahnkomitee“ to vest; „Freie Stimmen“, „Bauernzeitung“, „Landeszeitung“, vsi so priobčili to „pojasnilo“, dasiravno se je prej v istih časopisih pisarilo edino le za železnico iz Velikovca v Sinčovas. Kakor kača je dolgo to „pojasnilo“, katerega edini namen pa je, pivovarnarju Nagelu pripomoči do zaupanja kmetijskih volilcev, katero je popolnoma izgubil vsled „železniškega vprašanja“. Ali po toči zvoniti je prepozno! Nič ne pomagajo sedanji preklici in sedanje obljube, o katerih je ljudstvo prepričano, da so tudi sama obljube, kmetijski volilci vedo, komu bodo oddali na dan volitev svoje glasove, in Nagele in ves njegov „Eisenbahnkomitee“ naj bo prepričan, da ni on tisti! Pravega svojega zastopnika in zagovornika svojih zahtev si je po gospodarskem napredku hrepeneče kmetijsko ljudstvo izbralo v gospodu Florijanu Ellersdorferju, kateri bo s svojo izvedenostjo in izkušnostjo na gospodarskem polju res lahko in uspešno zastopal svoje volilce in jim znal priboriti boljše gospodarske razmere. Kaj so vsi „preklici“, „pojasnila“ in obljube, posebno še, če iz vseh gleda prikrito kopito nemškonskijskega liberalizma, od katerega nimata kmet in delavec kaj vtakniti v usta, pametne, odločne, napredne gospodarske politike je treba, ako se hoče zboljšati položaj kmeta in

delavca, in ko zastopnik take politike se je vedno in vselej izkazal gospod Ellersdorfer. Zato pa tudi pričakujemo, da bo zaupanje, katero je dosedaj užival v tem oziru g. Ellersdorfer v celem velikovškem okraju, tudi na dan volitev, dne 14. majnika obrodilo najlepši sad: zmago pametnega gospodarjskega preudarka nad puhlim, vsa pametna gospodarjska načelateptajočim nemškonskijskim liberalizmom!

Volilno gibanje.

Volilni shod v slovenskem volilnem okraju. V nedeljo, dne 21. t. m. se vršijo volilni shodi: v Koprivni ob 9. dopoldne (po maši); v Črni ob 11. dopoldne; v Mižici ob 3. popoldne. Dne 25. t. m. se vrši volilni shod v Klančah po cerkvenem opravilu. Govori g. kandidat Grafenauer. — Dne 28. t. m. je volilni shod v Globasnici in Tolstem vrhu. Natančneše prihodnjič.

Volilni shodi. Prihodnjo nedeljo se bosta vršila za velikovški volilni okraj shoda na Rudi in v Gorencih; govorila bosta kandidat Ellersdorfer in velikovški kanonik J. Dobrovč. Čas in kraj se naznani po plakatih. Shod v Grebinju se je preložil na poznejši čas.

Shod v Libučah se je prav dobro obnesel. Ob 4. uri popoldne se je pri Močilniku zbralo prav lepo število zavednih slovenskih volilcev iz libuške občine, ki so z velikim zanimanjem in glasnim odobravanjem poslušali poučne in navdušujoče govore kandidata Grafenauerja in dr. Brejca. Nekega nemškonskijskega, ki se ga je za korajžo že prej nalezil in bi bil rad sitnosti stresal in zborovanje motil, je dr. Brejc kot predsednik shoda kar kratkoma pred hišna vrata postaviti dal. Glasen krohot navzočih volilcev je sledil temu imenitnemu „abzugu“. Shod bo rodil dobrih sadov; ljudem pa zmirom bolj oči odpirajo, da spoznajo, da Nemci in nemškonskijski nimajo nobenega srca za sloven. kmeta in delavca, da jih leto in dan samo izžemajo in izkoriščajo in za časa volitev se jim samo zato sladkajo, da bi se z njihovo pomočjo zopet mogočno na tron ušedli — za 6 let, na svoje obljube pa potem pozabijo do — prihodnjih volitev. Teh hinavcev, ki so prave uši v slovenskem kožu, so slov. kmetje siti do grla, zato pa bodo to pot obrajali z njimi in vsi volili soglasno pravega slov. kmeta Grafenauerja! Živel Grafenauer!

Shod v Št. Petru pri Velikovcu se je prav dobro obnesel. Nasprotniki so svoj shod prvotno napovedali na zadnjo nedeljo ob treh popoldne; dočim smo Slovenci svojega sklicali že zjutraj. To seveda Nageleju ni bilo po volji in je tudi on hotel dopoldne zborovati, ker je vedel, da bi popoldne ne imel nič poslušalcev. Odposlanec političnega društva, g. dr. F. Müller otvori naš shod, čemur pa se je Nagele upiral, toda nič mu ni pomagalo, naši so zborovali; g. dr. F. Müller je jako izborno govoril in priporočal kandidaturo

g. Florijana Ellersdorferja p. d. Pikšav Grebinju. Tudi g. kandidat se je predstavil volilcem in jim razložil, kako hoče delovati za nje, če bo izvoljen. Ravnotako je Nagele obetal kmetom, da bo isto storil za nje, kakor g. Pikš. Toda, ko je prišlo do glasovanja, so bili vsi volilci za g. Ellersdorferja, niti enega glasu ni dobil velikovški pivovarnar. Ko je g. Nagele videl, kako je vse za našega kandidata, je s svojim trabantom hitro našel vrata.

Prevalje. (Volilni shod.) Na belo nedeljo popoldne se je vršil pri Šteklju volilni in ob enem protestni shod proti „svobodni šoli“, ki je sijajno uspel. Dokaj veliki zborovalni prostori so bili napolnjeni do zadnjega kotička, da je moralo precej prišlecev ostati zunaj pred vrati. Bilo je gotovo okoli 300 zborovalcev. Z napestostjo so poslušali g. Grafenauerja, ki je pikro ožigosal žalostno gospodarjenje nemškonskijske stranke v deželni zboru, označil bistvo socialne demokracije, bičal tužno naše šolstvo in bodril kmete in delavce k slogi in mejsebojni ljubezni. Viharnega odobravanja ni bilo konec. G. dr. Arnejc je razkrival nevarnost in pogubo pretečo nam od strani „svobodne šole“ in razkrinkal hinavstvo njenih pristašev. V ganljivem govoru je nas predsednik shoda, kmet Praper, vzpodbujal k udanosti do duhovščine. Soglasno se je nato sprejela resolucija izrazujoča energičen protest proti „svobodni šoli“ in popolno zaupanje volilcev kandidatu Grafenauerju. Teško, da bi Prevalje že videle kedaj tako dobro obiskanega političnega shoda, kakor je bil ta. Ustanovni shod „svobodne šole“ s svojimi 60 „mandelci“ bil je pravi pritlikavec proti našemu. Pokazali so to pot Prevalčanje z veličastno manifestacijo svoj stud in ogorčenje nad drzno namero „fajšulovcev“ in zahtevali z odločnim glasom, ki se bo moral upoštevati na merodajnem mestu, pošteno, krščansko šolo. Navdušenje je bilo velikansko. Vse je po shodu govorilo samo o Grafenauerju, posebno delavstvo je bilo polno hvale nad njegovim nastopom. 14. maj pa bo pokazal, ali imajo ljudje še kaj pameti v glavi in krščanskega ter slovenskega čuta v srcu, kajti vsakdo, kteremu se le količkaj svetlika v možganih, more po tem, kar je videl in slišal na shodu pri Šteklju, voliti samo in edino našega Grafenauerja.

Nekaj vprašanj „Šternbirtu“. Liberalni kandidat Nagele se kaj rad dela in kaže za pridnega kristjana, toda njegovo krščanstvo ni piškavega orcha vredno. Ker je sedaj ravno velikonočni čas, nam bo Nagele gotovo še hvaležen, če mu malo pomagamo izprašati njegovo kosmato vest. Torej g. Nagele odgovorite nam na ta-le vprašanja: 1) Kako je že bilo s tisto srečko, o kateri smo že zadnjič pisali? Na shodu v Št. Petru ste se sicer poskušali oprati, toda „dunkel war der Rede Sinn“ in kmetje so se vam smejali ker vas — poznajo. Pomislite g. Nagele, da se je radi tiste srečke en kmet ustrelil — torej je stvar že vredna, da ji na dno posvetite! 2) Kako je bilo s tistimi 100 gl. srebrnega denarja, ki jih je nekega dne Vašemu očetu zmanjkalo?

storil, prvič zato ne, ker je dotični kmet slovel za jako močnega, drugič pa mu je vse nekam rekalo, da bi bil tepež pred volitvijo najslabša agitacija. Zato reče prisiljeno se smehljaje.

„Seveda si ga lahko privoščimo, saj imamo s čim. Ali današnji ol ima to prednost, da ne smrdi po bakru; hvala zato našemu županu.“

Mladi kmet v kotu pa se ni dal vgnati tako hitro v kozji rog. Krepko potegne iz bokala in reče: „Res ol nič ne smrdi, zato pa smrdi tista prodaja našega občinskega gozda.“

Kmetje so se smejali, Žitar pa se je od jeze vgriznil v ustnice.

„Premalo so pili „pavri!“ si misli in ukaže prinesiti še več piva.“

„Živijo naš stari župan!“ zavpije Žitar.

„Živijo!“ zavpijejo nekateri.

„Smrti ne želim nobednemu!“ reče mladi kmet v kotu in pije.

Možje so se jeli pomenkovati o tem in onem, tudi o volitvi. Pili so čvrsto, a previdno. Žitar pa se je od samega napivanja že napol opijanal.

Prišla je sedaj tudi gospoda iz posebne sobe ter se pomešala med kmete. In sedaj se je pričelo splošno obdelovanje v prid nemčurski stranki.

Učitelj se je medtem približal Žitarju ter mu dejal potilho:

„Onega mladega kmeta v kotu pridržite tukaj do po volitvah. Dajte mu pijače, da se opijani in pozabi priti na volišče. Človek je zelo nevaren, hud Slovenec je in devet pooblastil iz Rovt ima s seboj.“

„Že prav! Losens nur mi moha, her lera!“ ga zavrne Žitar.

„Možje, volit pojdemo, čas je že!“ zavpije nekdo.

„Pa pojdemo! Plačam!“ drugi nato.

„Je že vse plačano!“ odvrne sladko krčmar.

„Pojdimo, pojdemo!“

Dvigali so se počasi ter odhajali polagoma skozi vrata. Med slednjimi sta bila oni mladi kmet in študent.

„Ti Hanjža, sem pridi! Nekaj se bova pomenila.“ pokliče Žitar kmeta.

Študent je postal.

„Le pojdi Jozej, pridem takoj za tabo!“ reče kmet študentu in prisede k Žitarju.

„Kaj bi pa radi oče Jernej?“

„Kaj si res tako hud name Hanjža?“

„Jaz nisem hud na vas.“ Reče mladi junak.

„Pa si!“ trdi Žitar svojeglavno.

„Ne bi vedel zakaj.“

„Prej si mi zabavljal.“

„Nič vam nisem zabavljal.“

„Vidiš ti tega ne razumeš,“ reče važno Žitar. „Jaz sem te poznal, ko si bil še majhen fantič in rad sem te imel. Zdaj se pa repenčiš nad mano. To je vse kriva politika. Kaj morava midva radi politike res postati sovražnika?“

„Nato niti ne mislim, ali vsaka glava ima svoj svet. Zato sva si pa vendarle lahko dobra,“ reče kmet.

„Tako je prav!“ vzklikne navidezno vesel Jernej Žitar. „Roko daj, da nisi hud name!“

„Tu je moja roka. Pa zbogom, iti moram na volišče!“

„Kaj se boš pehal že zdaj, počakaj malo, pila ga bova skupaj na najino prijateljstvo.“

Mladi kmet pogleda ostro Žitarju v oči, potem se hudomušno nasmehe in prisede.

„Prav imate oče Žitar, piva ga! Politika naj crkne, midva ga pije!“

„To je beseda!“

Začela sta ga piti. Vrček za vrčkom se je vrstil na mizi in njegova vsebina je žuborela v Žitarjev golt. Kmet Hanjža pa je izlival pivo pod mizo.

Manjkalo je le še četrť ure do zaključka volitve, a oba pivca sta še sedela sama v sobi in pela.

Kar se zravna mladi kmet nenadoma od stola. Zučuden ga pogleda Žitar z meglenimi očmi.

„He-hej, ka-kam pa?“ ga vpraša,

„Volit pojdem!“ odvrne mladi mož. „Devet pooblastil imam in jaz smo deset skupaj. To bo že nekaj zaleglo za našo slovensko stranko. Dobro se imejte!“

„Ča-čakaj, pridem s tabo!“ vzklikne v srčnem strahu Žitar in hoče vjeti kmeta za suknjo.

„Le sami pojdite, če vas je še kaj v nogah!“ mu odvrne kmet in izgine z brzimi koraki na ulico.

Žitar je poskusil, če ga je res še kaj v nogah, a bilo ga je že tako malo, da je padel zopet na klop.

Zakaj ste jo vi takrat čez Freudenberga popihali? Kaj pravi k temu četrta božja zapoved? 3) Kako je bilo s tistimi 7000 gl. ki bi jih morali svojemu bratu Adolfu plačati? Kaj pravijo s odnaki v Velikovicu in drugod!? — Gospod Nagele, mi terjamo odgovor na ta vprašanja in ne bomo mirovali, dokler te zelo zanimive in kočljive stvari ne pojasnite! Volilci morajo vedeti, kdo je tisti, ki se jim za poslanca vsiljuje, in kakšno je bilo njegovo dosedanje življenje. Sedaj pa, g. Nagele, le hitro k deluhastemu dr. Metnicu v Celovec po pomoč, da se bo še enkrat za Vas osmešil in blamiral, kakor zadnjič v Št. Petru!

Nagele poštenjakovič. Znano je, da sta si bila katoliški kmetijski kandidata, Florijan Ellersdorfer in nemško-nacionalni kandidat, J. Nagele, osebna prijatelja. Kot taka sta si dala besedo, da si ne bosta motila shodov. Kdo je prvi besedo snedel? Bil je nemški nacionalist, kakor so vsi drugi iste baže, g. „Sternwirt“. Vedel je najbrž, da so Slovenci sklicali shod v Št. Peter na nedeljo dopoldne, kjer se bo predstavil svojim volilcem g. Pikš. Kljub dani besedi je prišel „sladki“ Nagele z nekaterimi velikovškimi velikaši, med katerimi so bili tudi učitelji in ravnatelj velikovške meščanske pomemčevalnice, dobro znani Bohrer, ali po slovensko — vrtač, ter nasprotoval g. Ellersdorferju. G. Nagele, kje je vaša dana beseda? Kaj ne, „Deutsch reden, heisst wahr reden“.

Nagele in obrtniki. Na sestanku v Starem dvoru je nemško-nacionalni kandidat za velikovški okraj, g. Nagele, izustil pomenljive besede: „Obrtnikom (Gewerbetreibenden) tako ni mogoče pomagati, ti se bodo sami uničili“. Bravo, g. kandidat! S tem ste se prikupili vsem obrtnikom; kako hočete, da bi ti vam dali svoje glasove? Kako pa stoji stvar v Svincu? Kaj ne, tudi tam so volilci zelo navdušeni za vas? Da, da, vse kaže, da je od nekdanje krivične nemško-nacionalne stranke blizu svojega propada. Tudi na Koroškem se ji bo zapelo: „Requiescat in pace“!

Nagele — besedo snedel. G. Nagele kaj ne, vi ste vedeli, da je napovedal gosp. Ellersdorfer shod za svoje volilce za zadnjo nedeljo ob treh popoldne v Grebinju? Kaj ne, vi ste mu kot svojemu osebnemu prijatelju tudi dali besedo, da njegovih shodov ne boste motili? Kaj ne, gosp. „prajer“, vi tudi poznate kot morebitni „bodoči poslanec“ § 15. za varstvo volilnih shodov? Če ne, potem se poprej počuite, ali pa svojo kandidaturo odložite! Zakaj ste potem šli motiti Pikševo zborovanje v Št. Peter, zakaj ste zbrali po celem svetu znane velikovške „purgarje“, da so se na okrog 20 vozovih pripeljali v Grebinj ter tam zasedli vse prostore na zborovališču, da se shod ni mogel vršiti? Če je vam g. Ellersdorfer, kot navaden kmet tako malo nevaren, zakaj mu tako nasprotujete? Toda, kako že pravijo Nemci? „Wir Deutsche fürchten Gott — und den Ellersdorfer — und sonst niemand auf der Welt.“

Velikovški „prajer“ in njegova vest. Zadnja številka „Mira“ je vprašala nekega kandidata v velikovškem okraju, kaj je s tisto srečko (los), ki jo je neki Vrhovnik dal shraniti nekemu Vnlakovčanu. Kdo je bil, ki se je oglasil na shodu v

Uro kasneje je zadonel vesel krik po vasi in besni „živijo“ je odmeval od hiše do hiše.

Žitar je povzdignil zaspano glavo. „Kaj je to?“ si je mislil. „Pijani so vsi, „hajl“ treba vpiti pa ne živijo.“

Trenutek kasneje vstopita hlastno učitelj in krčmar v gostilno.

„A tu ste vi pijanec! Lepo ste varovali onega nmeta!“ se razsrdi učitelj na njim.

„Dal sem mu, dal! blebeta nemčurski agitator. „Wir Deutsche . . .“ Čujte učitelj, zdaj pa je vendar enkrat konec . . .“

„Konec? Koga?“

„Slovencev.“

„Slovencev, ha, ha! Mi smo propadli, mi!“

„Jejžeš, tudi v prvem razredu?“

„Tudi v prvem, za en glas — za vaš glas.“

„Potem pa „frajbir“ sem krčmar!“

„Tudi tega je konec,“ reče kisló rdečenosi krčmar. Vsega so polizali ti kmetijski jeziki, potem pa so volili po svoje, slovenske može.“

„Konec tedaj, konec! Saj sem dejal, da mora biti danes konec vsega. Pri moj duš, samo jaz, jaz Jernej Žitar . . .“

„Sem še najbolj skončan!“ mu dopolni učitelj stavek ter zalupotne jezno vrata za seboj.

To je bil dan, volilni dan v zavedni koroški vasi!

Št. Petru? Nemško-nacionalni kandidat — Nagele — se je hotel tam opravičevati; nihče drug se ni čutil zadetega. In socijalni demokrati baje pravijo, da je res, da se je srečka izgubila, kakor je tudi res, da se je Vrhovnik radi tega ustrelil.

Nagele, kdo hujska kmete? Na shodu v Št. Petru ste očitali g. Pikšu, da on hujska kmete zoper vas. Čudna meščanska logika, ki se je zvarila v „Sternbirtovi“ pivovarni! Torej kandidat, ki kandidira na kmečki in delavski program, naj kmeta hujska? Kako zaslombo imate ravno med šentpeterskimi kmeti, je pokazalo glasovanje na tem shodu. Ker so bili vsi za g. Ellersdorferja, ste jo hitro odkurili!

Ellersdorfer — Nagele. Dva nasprotnika v politiki, nasprotnika pa tudi v ravnanju. Prvi mirren, drugi ravno narobe; prvi pusti vsakomur prosto voljo, drugi ukazuje. To se je pokazalo na shodu v Št. Petru. Gosp. Ellersdorfer je zbranim volilcem dal na prosto, če hočejo njemu dati glasove; mogočni meščan „Sternwirt“ pa jim je takorekoč hotel naravnost ukazati, da morajo glasovati za njega. In kak čudež se je dogodil? Konec vsega je bil, da je Nagele ostal na cedilu. Kaj ne, g. Nagele, ali niso to vaši najbližnji sosedi, ki mnogi tudi pohajajo v vašo gostilno in spregajo pri vas. Pisec teh vrstic je slišal od poštenega kmeta besede: „Sedaj se je Nagele pokazal; doslej sem zahajal v njegovo gostilno, posihdob me ne vidi več.“ Slovenski okoličani, držite se „Narodnega doma“!

Grebinj. (Osramočeni kandidat Nagele.) Za nedeljo dne 14. aprila t. l. sklicaj se g. pivovarnar Nagele vse kar zna v Velikovicu „heil“ kričati v Grebinj. Sicer je močno deževalo in za sprehode nikakor ni bil čas, za to so pa bili tudi vsi velikovški konji po koncu, ker so morali v takem vremenu Velikovčane in Nagele-jeve hlapce furati v Grebinj. Še bolj kisló so se pa tisti držali, ki so morali k nogam mahati jo v dežju in blatu proti prijaznemu Grebinju. Toda g. Nagele so komandirali in iti so morali! Saj so rekli g. Nagele, da se mora slovenske kmete enkrat prav pošteno speljati. Predno pridejo ti tja, kamor so sklicali zborovanje bodo že vsi Velikovški gospodje tam, in kmetje ne bodo našli več prostora. Samo nekaj se jim ga bode še pustilo, da se jih na koncu lažje vun vrže. Vendar pa so bili slovenski kmetje in ž njimi njih domači ljudski kandidat g. župan Ellersdorfer bolj pametni kakor g. pivovarnar Nagele. Velikovški gospodje so napravili račun slovenskih kmetov in Nagele je zastonj najel fijakarje za velikovške gospode. Gosp. Nagele je namreč mislil, Št. Peterčane bom že sam z g. Papič-em prevpil, za Grebinjčane pa moram imeti več pomoči. In tako je bilo vse pripravljeno, da bi velikovški gospodje, ki v Grebinju nimajo nobene volilno pravice, osramotili Grebinjčane. Slovenci in drugi pametni Grebinjčani so to pravočasno spoznali in povedali g. kandidatu Ellersdorferju, da se nočejo z velikovčani tepsti in da naj rajše g. Ellersdorfer skliče shod na drugo-krat in sicer samo za Grebinjčane, oziroma za grebinjsko občino. Velikovška gospoda pa naj poslušajo kričanje in surovosti g. Nagele-ta doma v Velikovicu. Zato je g. župan Ellersdorfer šel v zborovanje velikovških gospodov in jim to povedal, potem pa odšel. To bi bili videli dolge in kisle obraze velikovške gospode. Seveda so se morali sprazniti in vse tisto zmirjanje, ki so imeli pripravljeno za konec, spustili so po tem naznanilu. Še-le potem so prišli k pameti in so spoznali, da so jih slovenski kmetje imeli na norca. Za to pa so iskali g. Ellersdorferja, kakor mačka mlade. Dr. Metnitz in Nagele sta letala in vpraševala po Ellersdorfer-ju, kakor Judje po Odršniku. Toda bil je tako pameten in se ni pokazal. Žalostno so morali velikovški gospodje zopet oditi in zastonj so bile fure. Prihodnjik pa bode zborovala samo grebinjska občina — Slovenci in pravični Nemci, takih pa, ki znajo samo kričati pa ne potrebujemo. Ali zastopite g. Nagele? Ali vas še veseli ponujati se nam?

Koroške novice.

Slovenski volilci v okrajih Pliberk-Železna Kapla-Dobrla vas-Borovlje pozor! Glasilo nemških socijalnih demokratov „Arbeiterwille“ je prineslo v zadnji nedeljski številki tudi poročilo o Grafenauerjevem volilnem shodu na Fari pri Prevaljah. Poročilo je popolnoma zavito. Pravi, da se je iz Grafenauerjevega govora spoznalo, da je nasprotnik šole. To je laž. Grafenauer je zagovarjal šestletno šolo in triletno nadaljevalno šolo. Sedaj se v zadnjih 2 šolskih letih otroci po letu oprostijo šole. Ali

je potem tako velika razlika, če hodi otrok 6 let nepretrgoma v šolo in 3 leta ponavlja in se nadalje izobrazuje? Torej to očitano odpade. Nadalje pravi poročilo, da je kandidat govoril proti učitelstvu, ki ima preveliko plačo. Grafenauer je pa le govoril o slabem gospodarstvu nemško-nacionalne stranke v deželi in pri tej priliki omenjal, da je stranka zvišala plače učiteljem. Kje pa bi tu denar dobila, ni premislila. Seveda če se ne zna gospodariti, se mora potem obdlačiti še vino! Grafenauer je v govoru tudi povedal, da se bo potegoval za starostno zavarovanje delavcev in poslov. Ker pa socijalnodemokratski dopisnik ni poslušal drugega dela govora, seveda teh stvari ni slišal. Zato pa je potem tudi poročilo v „Arbeiterwille“ postalo krivo in neresnično.

Kako Linhart imenuje slovenske kmete. Linhart, urednik „Štajerca“ imenuje slovenske kmete na Koroškem, kateri so toliko zavedni, da se nočejo vsedati na „Štajerčeve“ limanice — farške podrepnike in slovenske črnuhe, švindlerje, hinavce, farško-prvaške petoliznike, brezvestneže, neumneže, nesramneže, smrkavce, farške gimpeljne, črnuhelneit. d. Nazadnje pa še obeta — pasjbič. Slovenski kmetje, dobro si zapomnite, kdo je tisti možiček, ki vas zmerja na ta način, zapomnite si pa tudi, da to človeče sedaj za Seifriza agitira po Koroškem!

„Štajerc“ — obsojen. Zadnja številka „Štajerca“ ima na prvem mestu priobčeno razsodbo mariborskega sodišča, s katero je bil odgovorni „Štajerčev“ uradnik obsojen, ker je „Štajerc“ primerjal nekega Slovenca steklemu psu in zahteval, da naj ga živinozdravnik preišče. Tu je vendar enkrat iztaknila „giftna kropa“, ki blati vsakega poštenega človeka, in to se ji bo zgodilo še večkrat.

„Mir“ prestavljajo. Ker se je o velikinoči prelevil „Kärntner Wochenblatt“ v dnevnik „Landeszeitung“, mu jako trda prede za gradivo. Bilo je nekaj števil, da se jih je moralo uredništvo naravnost sramovati, tako polne so bile — praznine. Prišli so pa gospodje okrog tega „imenitnega“ lista na to, kako bi napolnili prazne predele v listu: vsaka številka prinese namreč predstavljen po en članek iz „Mira“. „Mir“ izhaja samo enkrat na teden, pa vendar lahko dnevnik „Landeszeitung“ živi od našega enega lista cel teden; to je dovolj lepo priznanje za „Mir“. Prestavljajo pa vesti, ki jih prinaša „Mir“ o Seifrizu, kar nas še prav posebno veseli, kajti tako izvedo vsaj tudi Nemci, ki ne razumejo slovenščine, kak mož je ta njihov „velezaslužni“ bivši državni poslanec in sedanji kandidat. Radovedni smo le, kedaj bo „Landeszeitung“ tudi priobčila naše vesti o Seifrizovem „laufpuršu“ Linhartu, saj bi tudi ne škodovalo, ako Nemci izvedo, kakšen je možiček, ki agitira za Seifriza. Svetujemo torej, da priobči prihodnjik „Landeszeitung“ tudi vest o Linhartovih tatvinah in poneverjenjih! To bo gotovo tudi pomagalo pri nadaljni agitaciji za Seifriza.

Nove slovenščine ne razumejo. Tako trobentačijo nemški nacionalci in nemškutarji na shodih in v svojem časopisju. Sedaj pa, ko se bije volilni boj na življenje in smrt, se pa najhujši nasprotniki za naš „Mir“ naravnost trgajo. Ali ni to hinavščina? Ali ni to pesek v oči? Nemškutarji, roko na srce in recite: Kar nas je učila slovenska mati, tega ne moremo pozabiti.

Nemčurska „olika“. Iz Železne Kaple smo dobili dopisnico ki kaže v vsej goloti oliko ki jo razširja med koroškimi Slovenci „giftna kropa“. Če se ne motimo, je s to dopisnico v zvezi dr. Krasnig. Glasi se pa: „Proč s farško bando na 14. Maja mi ne bomo volili Grafenauerja u zbornico ampak u gnojnico in če ga pošljete kot govornika na volilni shod, vam bo tudi prišel tetoviran nazaj u Celovec, eden ki vas pozna.“ — Vsa čast doktorju in njegovi oliki in omiki!

Hitri pa so, hitri. Dne 25. marca se je vršil shod v Svečah, na katerem se je predstavil volilcem kandidat gosp. Grafenauer. Trije tedni so že potekli od tedaj, in „Landeszeitung“ je srečno že priobčila poročilo o tem shodu dne 15. aprila! Saj pravimo, to je za dnevnik naravnost nekaj velikanskega, ali kaj: Geschwindigkeit — keine Hexerei!

„Na smrt obsojeni“. Gledališčni kritik „Našega lista“ svetuje v 21. številki, da bi naj vprizorilo ljubljansko gledališče Meškovo igro iz koroškega življenja „Na smrt obsojeni“, ki jo je prepovedala cenzura, češ, da ščuva z njo narod proti narodu, po § 2, torej proti vabilom, ki bi se naj razdelila v tolikem številu, da bi bilo gledališče napolnjeno, kar bi se gotovo lahko doseglo. Dobra misel!

Velikanska, grozna nesreča — bi se bila lahko zgodila, pa — se ni. Pa zakaj se ni? Zato, ker uprava c. kr. državnih železnic tako prav po materinsko skrbi za popotnike na svojih stranskih progah. Zato smo tudi vedno odobravalni njeno ravnanje, daširavno bi bili Borovčiči morda družega mnenja. Le pomislite, kako grozna nesreča bi se bila lahko zgodila prošlo nedeljo, če bi borovski vlak vozil s hitrostjo 80 kilometrov na uro! Na postaji Podgoro bi bil le še kup podrtij in razmesarjenih trupel, tako pa hvala Bogu in previdnosti železniške uprave, vendar ni bilo hujše nesreče, kakor da si je pri vtirjenju lokomotive, ki je naenkrat začutila zopet v sebi mladeniško navdušenje in skočila preko „štrang“, opraskal neki višji železniški uradnik prst ali kali. Vlak in popotniki so ostali celi. Da se obvarujejo popotniki tudi znanprej takih nezgod, predlagamo, da naj morda gospod Seifriz, ako bo izvoljen v državni zbor, posreduje pri železniškem ministrstvu, da se kolikor mogoče podaljša vozni čas iz Svetnevasi v Borovlje, morda vsaj toliko; da bo konduktor lahko popolnoma komodo marširal poleg vlaka z vajeti v rokah in v slučaju, da lokomotiva zopet zbežlja, pocuknil nazaj, predno se zgodi zopet kaka nesreča.

Za „Narodno in gosp.“ šolo v Št. Jakobu v Rožu so darovali: Hranilnica in posojilnica Št. Janž v Rožu K 100; Hranilnica in posojilnica v Glinjah 50 K; Neimenovan g. profesor v Celovcu 10 K; F. Romavh v Področici 4 K; Dar koroških slovenskih duhovnikov 400 K; Posojilnica v Radovljici 100 K; Kraut Jože v Smihelu 1 K; Virnik Franc 4 K; Premru Franc, župnik na Mizici 10 K; Aug. Agnola v Ljubljani 10 K; Beljaško omizje v Trstu 30 K; Neimenovan veletržec v Ljubljani 50 K; Fr. Bergman pri 7 studencih 10 K; Posojilnica v Št. Lenartu pri 7 stud. 50 K; P. M. Schmiermaul v Rajhenburgu 20 K. Skupaj 849 K.

Nadalje je nabral g. lekarnar J. R. Hočevar na Vrhniki 308 K, katere so darovali sledeči gg.: J. R. Hočevar, lekarnar 60 K; Slav. kmetijska posojilnica 50 K; Kotnik, tovarnar itd. 40 K; G. Jelovšek, župan itd. 20 K; Jos. Lenarčič, tovarnar itd. 20 K; M. Tomšič, tovarnar itd. 20 K; Jos. Kunstelj, veletržec itd. 10 K; Vrhniške učiteljice 10 K; Jos. Verbič, obč. odbornik 10 K; Ig. Tomšič, tovarnar 4 K; K. Matajec, nadučitelj 2 K; V. Levstek, nadučitelj v p. 2 K; Fr. Jurca, uradnik 2 K; Dr. Furlan, sodnik 2 K; J. Požar, kancelist v p. 2 K; M. Poher, postajenačelnik 2 K; A. Grampovčan, trgovec 2 K; L. Gantar, dekan 2 K; J. Sedej, kaplan 2 K; M. Sušnik, kaplan 1 K; Omizje „Ilirija“ v gostilni g. Korenčana na Vrhniki, nabral g. inženir A. Kette 45 K. Vsi gg. darovatelji stanujejo na Vrhniki. Odbor jim izreka za njih požrtvovalnost najtoplejšo zahvalo.

Št. Jakob v Rožu. Na najnovejše napade v nemških listih ne odgovarjam, ker niso prav nobenega odgovora vredni. Zahvaljujem se pa neznanemu gospodu, ki mi je, ne da bi bil naznanil svoje ime, poslal dotične izrezke iz nemških listov, in se mu še v bodoče priporočam. Matej Ražun, župnik.

Kapla ob Dravi. („Štajerc“ neumnosti.) Nisem si mogel kaj, da ne bi vzkliknil: „Bog daj norcem pamet“, ko sem prebral v „Štajercu“ dopis iz Kaple, v katerega je nakopičil naš slavni „Pepček“ celo vrsto takšnih neumnosti, da se mora človek čuditi želodcem „Štajerc“ naročnikov, ki prebavljajo tako smrdljivo hrano. S tem dopisom hoče ta možakar oblatiti pred nami našega občespoštovanega g. dekana Ogriza, toda pomni naj, da ima g. dekan pri svojih farmanih več zaupanja, kakor pa „Košičev Pepček“ in njegova „giftna krota“ s svojim „zaradi raznih tatvin in poneverjenj iz socijalno-demokratske stranke vun vrženim“ urednikom. Nadalje piše, da je imel on s svojo gardo dne 25. marca pri „Zecu“ zborovanje po paragrafu 2. Pa poglejmo ta „zbor“ bolj natanko. Ko je naš „Pepček“ doigral v farovžu svojo žalostno ulogo, je peljal svojo tolpo k „Zecu“ in jo tam pošteno opijanal. Koliko piva ji je kupil, sicer ne vem, znano mi je le toliko, da so bili ti „fortšritspajtlarji“ popoldne tako pijani, da so vpili na ljudi, ki so šli k popoldanski božji službi, kot divje zveri, da bi človek lahko mislil, da gre mimo kake menažerije. In to imenuje slavni „Pepček“ „zbor po paragrafu 2.“ Tudi kvasi nekaj o spomladnem solncu. Ne vem, kaj hoče s tem povedati, morda misli, da smo mi s solncem tako v sorodu kakor on z luno. Saj govorijo hudobni jeziki, da ga večkrat „luna trka“. Temu se niti čuditi ni, ker sta si ja precej podobna, oba bolj okrogla in oba polna „moz“. No in če je tudi

luna svoje „moze“ dobila v kakem dvoboju, potem ni med njima nobene razlike, naj torej „tuh-tata“ dopise v „Štajerc“ dan 14. maja jima bo že vse veselje pokvaril.

Spodnji Rož. (Košičevemu Pepčku.) Sicer se je pisalo o tem junaku že dosti, toda naj mu veljajo še te vrstice. Povod temu članku so dale besede, ki jih je izgovoril naš slavni Pepček dne 25. marca, ko je zapuščal zborovalno sobo v farovžu v Kapli. Zapretel je namreč g. dekanu češ: „Iz farovža moramo vun iti, ki smo ga mi pavri spuvali“. Torej sebe in svojo divjo tolpo, ki sestoji iz par od Pepčka zapeljanih kmetijskih sinov, nekaj hlapcev, ki so pripravljani za nekaj „frajpira“ storiti, kar jim kdo ukaže, in še nekaj raznih pijanih barab, njim na čelu seveda učitelj Marinič in Pepček, se predrzne ta junak imenovati: „mi pavri“ in s tem spravljati kmetijski stan ob dobro ime. In ta tolpa je baje zidala farovž v Kapli. Gospod Krasnik, če takrat ko ste te besede izrekli, niste bili še blazni, potem sem prepričan, da boste gotovo v kratkem. Mi, pravi kmetje, na tem mestu odločno protestiramo proti temu, da vi prištevate sebe in svojo gardo kmetom. Mi se za tako družčino lepo zahvalimo, tudi vas odločno odklanjamo, ki niste kmet, ker delate proti kmetu. Pa saj pravi Nemec: „Aus dem Knecht kennt man den Herrn“, torej tudi vi ne boste dosti boljši kot vaša druhal! Kmet.

Podljubelj. V petek večer sta tukaj zgoreli 2 hiši. Ogenj je nastal v Sperandovem dimniku. Le naporu domačih ognjegascv, ki so z nečloveškimi močmi zastavljali pot ognjenemu elementu, se je zahvaliti, da ni pogorela cela vas, proti kateri je vlekel silni južni veter. Užgalo se je še več hiš, pa so na srečo ogenj na mestu zadušili. Škoda je velika, zlasti mladi S., ki si je še le pred kratkim sezidal svojo hišo se nam smili, ker mu je razun hiše zgorela tudi vsa obleka. Tudi borovška bramba je vrlo pomagala.

Slov. Plajberg. Neka oseba nemškutarske stranke je razširila vest, da je sedanji župan občine Slov. Plajberk že moral izplačati okrog K 200—kazni radi slabega občinskega uradovanja. Ker se na ta način gotovo jemlje podpisane zaupanje pred ljudmi oziroma pred drugimi uradi in istotako tudi zgubijo občani zaupanje do sedanjega občinskega predstojništva, sem primoran, da pojasnim to zadevo. Jaz imenujem tisto osebo, katera je razširila pred občanito vest, javno lažnika in hinavca tako dolgo, dokler svoje trditvene preklične pri podpisanemu ali ne dokaže svojo trditve v luči resnice. Župan, pri katerem sem podpisani kot občinski tajnik, še niti vinarja ni plačal kazni radi gori omenjenega vzroka, kateri sloni na podli podlagi laži in hinavstva.

Slov. Plajberk, dne 15. aprila 1907.

France Müller,
obč. tajnik.

Slov. Plajbek. (Nemčurska agitacija za prihodnje občinske volitve.) Nemčurji ne vedo več na drug, bolj pošten način agitirati, kakor z lažnjivimi sredstvi. Tako so n. pr. začeli govoriti, da ima občina Slov. Plajberk vsled tega tako visoke občinske doklade, ker župan, svetovalci in tajnik toliko v „Mir“ dopisujejo ter da to stane — velik denar, kateri se izdaja iz občinske blagajne. Strmi čitatelj! Ta pa je pametna, še bolj kakor Boštov — pardon — Boštetov osel. Toraj dopisi v „Mir-u“ stanejo velik denar, in to denar občinski. Seveda velja ta „moda“ samo za Slov. Plajberk. Bog varuj, ako bi občinsko predstojništvo, katero, pravijo, da je klerikalno, imelo v blagajniški knjigi enakih stroškov. Bogme, to bi že davno začel hripavo bobnati nemčurski boben po vseh smrdljivih klepetuljah tako in enako novico. In pri sklepanju letnih računov občine, takrat bi bile šele govorance, parlamentarične, pravi vražji semenj. Seve, vi nemčurčki mislite, da „metodiji“ ne vedo, kaj nameravate s takimi sredstvi. O da, vedo, da mislite s puhlimi lažmi volilce oslepiti in jim zamazano, kakor vruga slikati gospodarjenje zdajšnjega občinskega predstojništva. To je torej naprednjaško, laž, a zapomnite, ista ima kratke noge.

Iz Kovič. (Nesreča?) Dne 25. februarja t. l. je izginil brez vsega sledu posestnik Janez Hallegger p. d. Ajtne v Zgornji Vesici. Omenjenega dne se je zglasil piscu teh vrstic v opombo, da gre obiskat vdovo svojega brata, katera prebiva v šentjakobski župniji v Rožu, in zagotovil da se nazaj grede zopet zglesi. Pa zastonj sem ga pričakoval do enajste ure zvečer. Ni ga bilo. Vlegel sem se spat, pa nisem mogel zaspati; neka čudna slutnja me je obšla, ker sem vedel,

da ni bila njegova navada muditi se tako dolgo tam. Drugo jutro je bilo vse pokoncu. Iskali smo ga po vsej okolici in z ladjo po Dravi, pa brez uspeha. Dne 3. aprila pa ga je dobila neka ženska, ki je pobirala naplavljen les tik roba ob Dravi. Sumi se, da je bil ubit in zadavljen, ker je komisijska preiskava izjavila, da je bil najdalje štiri dneve v vodi, do tega časa zakopan v snegu ali v kupu gnoja, in potem šele v Dravo zavlečen, ker so se poprej bali zločinci narediti sled za seboj. Pokopan je bil slovesno na pokopališču v Svečah. Rajnik je bil neozenjen, nepokvarjen, neumorno delaven in premožen mladenič. Vsa okolica žaluje za njim, posebno pa žalujejo mati, sestre in bratje in vsi njegovi prijatelji. Seveda se znajde še tuintam kako mrzlo srce, katero poje pesem: dobro mu je! N. p. v m.!

Iz Spodnjega Roža. Znano je, da so liberalci po vsem Spodnjem Rožu razširili zloglasni list „Štajerc“ med ljudstvo. Mnogi so list vrnili, drugi ga zopet sprejemajo deloma iz nevednosti, deloma da se odkrižajo liberalne sitnosti. „Štajerc“ piše sploh take neslanosti, da bi se lahko imenoval list bedakov. Poroča največ o umorih in tatvinah, ravno kakor bi hotel vzbuditi v svojih bralcih želje po takih dejanjih. (Škoda, da ne prinese življenjepisa svojega urednika!) Pa ne samo to. „Štajerc“ je tudi satansko nesramno pisan, ki vzbuja splošno pohujšanje. Iz vsakega članka gledajo nesramne kľafarske besede, ki vodijo mladino naravnost v nevarnost. Sad tega se že vidi. Zadnji čas se širi govornica o nekem nesramnem nasilstvu, katero so izvršili neki fantalini na Bistrici nad nekimi fantom, zločin, kategera pero ne more zapisati. Daleč v resnici so že pripravili liberalni kulturinosci, ki so si vzeli za svoje glasilo „Štajerca“, list, ki vodi ljudstvo v verski in nravni propad. Ali si taki olikanci res morejo šteti v čast, da širijo med ljudstvo tako vzgojo. Kri bi zavrela v človeku, ko opazuje tako škandalozno delovanje, v katerem so zapopadeni ljudje, ki si domišljujejo, da so zajemali svojo modrost z veliko žlico. V resnici pa nimajo nobenega pojma o socialnem vprašanju. Njim podrejene ljudi hočejo zaslužniti in jih vklemiti v verige in spone kapitalizma in jih tako postaviti v temno dobo nekdanje sužnosti. Mi obžalujemo tiste starše, ki trpijo ta strupeni list v svoji družini, ki zastruplja njih najdražje — otroke. Starši, vprašamo vas, kaj hočete s tem ostudnim listom doseči. Povemo vam odkrito: pride čas, ko se boste kesali! Vi sami boste uničili srečo in blagostanje svojih otrok, oni pa vam bodo to vračali po svoje.

Kočuha v Rožu. Nevoščljivi bi nam lahko bili, g. urednik, za kratek čas in zabavo, katero imamo pri nas. V tako kratkem času — pa dva shoda in na enem od teh najslavnejši možje iz cele koroške zgodovine: Košičev Pepček, Lemiš, cela borovska nemškutarija, najslavnejši govornik celega sveta: nekdanji naš župan i. dr. Skozi našo vas nosi tudi šmarješki poštni sel „giftne krote“ na šmarješko pošto in vsako soboto opoldne je takšno reglanje po cesti, da je vse pokoncu. Skozi našo vas se je tudi peljal nekdanji naš nemčurski župan (ki je pri nas imel tisti lepi govor) na Seifrizov shod v Borovlje. Vsi smo gledali skozi okno in smo ugibali: Ti, ta pa misli, da bo v Borovljah spet za predsednika izvoljen; pa se bo namazal. Drug pa pravi: E, kak kunšten govor ima v žepu in tega bode spustil na Borovljance. Tretji pa: To bode spet povedal, kar je Petriču rekel in kar ga je Košičev Pepček naučil. Saj družega nič ne ve. Ne vem, kdo je imel prav; po shodu sem slišal praviti, da ga Borovljani niso pustili govoriti, ker govori preveč „hoch-deutsch“ in ga noben ne razume. Koliko smo se pa šele morali smejati, ko so bile občinske volitve v Glinjah. Gabron in naš paša sta tako letala po Kočuhi in pobirala pooblastila, da je Gabron zbolel in v njegovem razredu več dni ni bilo pouka. Ljudje se njiju niso mogli drugače odkrižati, kot da so jima podpisali pooblastila, zraven si pa mislili: Volit bodemo pa sami šli. Tako nadležna sta bila kot pravcate „giftne krote“. Ko pa izve po volitvah naš paša, da je bil njegov oče sam volit, akoravno je prej sin dobil od njega pooblastilo, leti k njemu in ga ozmerja in opsuje, kakor pač zna samo nemčurski sin svojemu slovenskemu očetu. Res lepa olika to. Gabron in njegov tovariš si hladita zdaj svojo jezo z dopisovanjem v „giftno krote“ in „Bauernzeitung“, pa to vam je mišmaš. Tako neumnega dopisa kot ga ima „Bauernzeitung“ v 13. št., še noben list ni prinesel. Res bo, kar sem slišal praviti, da Tirolce sreča pamet šele ko so 40 let stari. Mogoče ga vam v prihodnjem „Miru“ prestavim, da se malo posmejemo. Tako lepih rekov ne znam, kot jih zna gosp. Gabron,

pisec v „giftno krot“, enega poznam in upam, da se mu bode prilegel. Glasi se: Alter schützt vor Torheit nicht!

Dobrlavas. (R a z n o.) Naši tamburaši so se že prav dobro naučili svirati in zelo napredujejo. Vsa čast jim, da so bili tako vztrajni in marljivi in da se niso vstrašili nobenih zaprek. — Pri naboru dne 21. marca so v našem sodnijskem okraju izmed 200 fantov potrdili okoli 55. Vzeli so nam tudi 5 udov našega izobraževalnega društva, med njimi tudi našega vrlega tajnika Ivana Kuhlinga. Seveda zato smo Slovenci dobri, da nosimo svoj krvavo prisluženi denar v davkarijo in da moramo dolga tri leta služiti pri vojaki (v dolžnostih seveda prvi, pri pravicah zadnji) in zato nas vlada zatira vedno bolj. — Kmetje in delavci pokažite jim pri prihodnjih volitvah, da ste na svojih tleh sami gospodarji in da ste se že naveličali hlapčevanja in zatiranja pod nemškim nasilstvom. Torej kmetje in delavci, pokažite hrbet tej v „dolgovih napredni“ stranki in jim povejte, da ste že siti vseh sladkih obljub, ki jih imajo ti vaši „prijatelji“ pred vsakimi volitvami na jeziku, izpolnijo jih pa nikdar, in jim povejte, da hočete moža, ki bo res zastopal kmetško ljudstvo v državnem zboru. Ne volite pa nikdar poslanca, ki skrbi le za pivovarne in gostilne. Pri volitvi dne 14. idite vsi voliti! Dostikrat se čuje, da se kmetu slabo godi, pa zakaj? Kmetje so veliko tudi sami vzrok temu. Pomislite vendar, da poslanci delajo postave, torej je čisto naravno, kakoršni poslanci, takšne postave. Če so poslanci brezumni, bodo tudi postave protiverske, če so pa poslanci dobri kristjani bodo tudi postave dobre. Kaj pa je še storil Zajfric p. d. Miklavc za vas v državnem zboru? Nič! Če je šel parkrat na Dunaj, je sedel čisto tiho v kakem kotu in kimal. Naš poslanec je gosp. Grafena uer. On je kmet in torej tudi ve, kje kmeta črevelj žuli in kaj mu je najbolj potreba. Zna pa tudi govoriti, da se bodo gospodom na Dunaju hlače tresle. Torej kmetje in delavci, volite dne 14. maja vsi gosp. Grafena uer ja. Če stori vsakdo svojo dolžnost, je zmaga gotovo naša. Ali ni to največji škandal in sramota za slovenski Korotan, da zastopa najzavednejši slovenski okraj Nemeč iz „rajha“ naš najzagrizenejši smrtni sovražnik!

Guštanj. (S l a v n e m u d e ž e l n o k n e ž j e m u m a g i s t r a t u g u š t a n j s k e m u i n n j e g a p o l i c i j i!) Zadnje dni po noči je bil „pri Telcerju“ in pred gostilno zopet tak polom in tako vpitje, da se Bogu usmili. Cela ulica, v kateri stoji gostilna, se že pritožuje pred ponočnimi nemiri, ki se dogajajo prav pogosto. Vprašamo slavni guštanski magistrat, zakaj pa imamo policijo v Guštanju? Zahtevamo, da se razmere spremenijo, drugače bi bili prisiljeni se dalje pritožiti.

Guštanj. (T a t v i n a.) Pred veliko nočjo so vlomili tatje ali kakor jim tukaj pravimo „šterci“ v shrambo g. gostilničarja Rudolfa Brundule „pri Jagru“ in odnesli okoli 408 poveljenih klobas ter različnih družih reči, med njimi kuhinjske posode. Klobase, ki še niso bile posušene, so pustili. Nekaj časa se je ugibalo semintja, a ni bilo sledu. Prigodilo pa se je to. Kmet Vegl nese žito v mlin. Žraven njega gre pes. Ta naenkrat izgine. Čez nekaj časa se vrne sit in žejen ter začne vodo črepati. Najedel se je namreč klobas, ki so jih tatje skrili v luknji nad „prajerjevo kletjo“. — Brusnikov Jurij gre proti domu. Pri tisti zapazi stopinje proti tisti luknji, nad katero je velika pečina. Ko nekaj časa brska, najde svečo. Prižge jo in gre v luknjo. Čez nekaj časa se vrne. Ko stopi iz luknje mu pride neki mož nasproti. Ta gre nato nekaj časa z njim. Žandarmerija preišče z Brusnikovim Jurjem luknjo in najde tam nekaj papirjev, ki bodo mogoče pokazali sled tatov. Brusnikov Jurij gre še gledat pod drugo peč, kjer najde pogorišče in razne posode. — Na veliko noč prebrskajo fantje celi gozd in najdejo pod listjem skrit žakelj klobas. Bilo jih je baje še 70 parov. Tudi nekaj kuhinjske posode so našli. Tatov pa dosedaj še niso mogli zasačiti.

Iz Bele pri Železnikaplji nam prihajajo poročila, da grofovi borštnarji veliki in mali hlapci, že pritiskajo na slovenske volilce, da bi iz „rajha“ privandranega gospodskega „kmeta“ Seifriza volili. Menda nekterim delavcem, tesarjem in najemnikom že grozijo, da bodo delo izgubili ali da se jim bodo najeta zemljišča nazaj vzela itd., če ne bodo Seifriza volili. Zato pozivljamo vse svoje somišljenike, da vsak tak slučaj nemudoma naznanijo našemu političnemu društvu ki bo že poskrbelo, da bo vsak, ki s tako lumparijo grozi, hitro šel ričet jest. Slovenski volilci! Le nič se ne bojite, nova postava v obilni meri varuje

vašo svobodo, da volite, kakor Vam pamet in srce govori!

Iz potne torbe. Prišel sem po svojih opravkih v Spodnji Dravograd. Krenem jo v prvo gostilno bratov Reiningshaus. Bilo je tam polno ljudi. Vsedem se za mizo, naročim steklenico piva, nakar prideva dva šibka gospodiča. Govorila sta nemško. Eden se je takoj vstopil pred nekega kmeta rekoč: „Same laži imate v vaših rekurzih radi šole pri vas na Kinbergu! Je eden, ki svojega fanta doma pusti steljo sekati, v šoli pa reče učitelju da je otrok bolan!“ Jaz nato prašam zraven sedečega kmeta, kdo je ta gospodič. In ta mi odgovori: „Lehrer Götschl“. Pograbim me jeza, ker sem že slišal, da je Götschl najel otroke in delal 27. m. m. po trgu mačjo godbo. No, no, sem si mislil, gospodič boljše je, da otrok doma steljo seka, kakor pa da z učiteljem ponoči okoli hodi in novemu županu nečast dela. Hajl! taki nemški izobraženosti!

Društveno gibanje.

Kostanje. Katol. slovensko izobraževalno društvo napravi v sredo, dne 1. majnika, na god sv. Filipa in Jakoba v svoji društveni sobi pri R u m a š u na Korenu, zabaven in poučen shod, skioptične predstave iz Jeruzalema in igro: „Dobro došli — kdaj pojdete domu“. Začetek ob 1. pop. Vstopnina 20 vinarjev. K najobilnejši udeležbi vabi, odbor.

Dobrlavas. Naše slovensko izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 21. aprila v Koflju pri Mežnarju šaljivo igro „Trije tički“. Igrajo udje društva. Kdor ljubi pošteno zabavo in kdor se že dolgo ni več smejal, naj se udeleži igre, kajti smeha bo dovolj. K obilni udeležbi vabi odbor.

Podljubelj. Dne 21. aprila je pri Kajzerju zborovanje, po zborovanju se pa bodo kazale skioptične slike.

Prevalje. Slov. kršč. delavsko društvo priredi v nedeljo dne 21. t. m. po blagoslovu javen shod pri Šteklju. Pride govornik iz Celovca. Delavci in kmetje, prihitite v obilnem številu!

Družbe sv. Cirila in Metoda 180. seja je bila 2. aprila t. l. Otvoril jo je podpredsednik g. notar Luka Svetec ob treh popoldne in naznanil, da ga je obvestil bivši prvomestnik g. msgr. Tomo Zupan o nepreklicljivosti svojega odstopa. Odborniki so sklenili nato soglasno zaupnico prezaslužnemu odstopivšemu načelniku. Potem so se razmotrivale nekatere točke o slovenskem šolstvu na Štajerskem in Koroškem. Ukrepi, storjeni na podlagi temeljitih posvetov, izdatno razširijo družbi delokrog.

Družba sv. Cirila in Metoda ima še mnogo nabiralnikov na razpolago. Njihov namen je znan vsakemu rodoljubi. Nobena narodna gostilna in kavarna naj bi ne bila brez tega nabiralnika. Razpošilja jih pisarna „Družbe sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani.

Sokoli v Prago!

Slovensko Sokolstvo priredi letos od 28. junija do 1. julija veličasten zlet v zlato Prago, v ono ponosno kraljevo mesto ob srebrnopeni Vltavi, kjer je še ne celo pred pol stoletjem tekla zibelka istega Sokolstva. Sokol, krasno ime! Sokoli so bili oni junaški boritelji jugoslovanski za časa Turkov, ki so se neustrašljivo bojevali „za križ častni in svobodo zlato“ pod krvoločnim okrutnikom, Sokoli so bili tudi slovenski naši pradedje, ki so s srčno krvjo proti tistim nasprotnikom branili vsako ped rodne zemlje. Od teh so prevzeli češki Sokoli ime in nalogo: braniti lastno zemljo in svobodo proti vsem nasilnikom. Veliko nalogo so s tem prevzeli, nalogo, ki je zahtevala celih ljudi. In to so oni bili. Tedaj je še vse češko življenje ječalo pod svinčeno težo ponemčevanja, nekako tako, kakor še dandanes Slovenci na Koroškem. Svoboda se je vzela ljudstvu in časopisju, blagi sinovi naroda so vzdihovali v težkih zaporih, ukrasti se je hotelo ljudstvu najdražje t. j. materni jezik v solah in uradih, kruto se je zatiral vsak izraz narodne zavednosti. Tu pa je v pravem času še dvignil češki Sokol visoko vihrajoči prapor svoj in kakor nekaj junaški Jugoslovani proti krvoločnemu Turku, tako je tudi on napovedal sveto vojsko proti narodnim zatiralcem. V slogi je moč! In pod vihrajočim praporom, na katerem je bilo zapisano „ne udajmo se“, so se kmalu zbrali najboljši sinovi teptanega naroda, navdušeni so šli v boj za narodne pravice. V njih je zakipela kri slavnih pradedov, pred katerimi so nekaj trepetali vsi na-

sprotniki in se slepo spustili v beg, ko so zaslišali njih zmagoslavno pesem. Zmagoslavna pa je tudi pesem Sokolov, kajti oni so vzbudili narod iz dolgega spanja, vzbudili so v njem ponos na same sebe in svojo silo, up v sijajno bodočnost. Češki lev je pretrgal verige, v katere so ga vklelili zagrizeni sovražniki, vzravnal se je ponosno in branil svojo last. Visok polet pa so tej zavednosti dali Sokoli, ki so vsakterega, kdor govori češki jezik, postavili v bojne vrste za svete pravice. Nad 52.000 čeških junakov in skoro 7000 ne manj odločnih čeških žensk stoji dandanes pod sokolskim praporom. Ogromna, nepremagljiva armada!

In letos bo obhajal ta Sokol praznik naporenega, vztrajnega a plodonosnega delovanja. Veličasten pregled svojih vrst bo priredil in to bo pregled sile in delavnosti češkega naroda. Čeprav bo ta slavnost šele čez pet mesecev, vendar se že sedaj pridno izvršujejo priprave, kajti ogromna prireditelva zahteva zgodnjega začetka. Glavne uprizoritve se bodo vršile na letenski planjavi, odkoder je krasen razgled na stotolpo Prago. Zastavljena bo ploha 103.750 m², vežbališče samo, kjer bo na enkrat nastopilo in telovadilo 8000 Sokolov, zavzema 70.000 m² (242 m dolgo, 172 m široko.) Okrog bodo tribune, lože in galerije za 45.000 gledalcev. Poleg tega bo v širni areni še neštevilno drugih večjih in manjših stavb, tako velike gostilne, pavilon za 80—100 godcev, telefonski in poštni uradi, čakalnice za občinstvo, prostori za gasilce in stražo javne varnosti, za vežbalno orodje, razne prodajalnice (razglednic, spominov na zlet) i. t. d. Domači in tuji časnikarji bodo imeli posebno galerijo z dopisovalnim uradom. Arena bo zvezana s Prago z vsemi modernimi spojevalnimi sredstvi, ne samo z električnimi železnicami, od katerih se ena dogradi nalašč na lice mesta, ampak tudi s telefonom in brzojavom.

Iz tega je razvideti, da bo ta prireditelva v resnici velikanska, kajti češki Sokol si je postavil za častno nalogo, s tem zletom nadkriliti vse prejšnje. To pa zahteva tudi velikanske stroške, kajti proračun za vse priprave iznaša 250.000 K (torej četrta milijona). Ali znana požrtvovalnost Čehov premaga lahko tudi to težavo. Kot kraljevi dar je zlata Praga prva položila 65.000 K na altar domovine.

Pridno se že pripravljajo tudi vsi slovanski Sokoli na ta zlet. Tako se pripeljejo Sokoli iz Amerike z posebno ladjo in tudi slovenski Sokol si najame poseben vlak.

In kaj Korošci? Nimamo Sokola!! Res tužno je to, da nimamo zastopnika, kterege bi ob tako velikem času s ponosom poslali v Slovansko Prago na znamenje, da se tudi naši tilnik še ni vpognil pod nemški jarem in morda nas v kratkem razveseli vest, da je tudi pri nas razpel junaški Sokol svoja krila. Ali rudeča srajca in čepica s sokolskim peresom še ne dela vse. Sokol je vsak, kdor se neustrašljivo in vztrajno bojuje za narodne pravice, vsak značajan in trden mož, kdor ne proda svojega prepričanja za ničvreden dobiček, kdor spoštuje svoj materin jezik in brani njegovo čast pred vsakim zasmeovalcem, sokol je vsak pravi narodnjak! In vi koroški sokoli po duhu, ki si želite iz te moreče tesnobe doma na prost slovanski zrak, pripravite se tudi vi začasno na smel izlet v kraljevo Prago! Vrnite se osveženi in okrepani domu.

Na zdar!

Dopisi.

Št. Peter pri Velikovcu. (Nagele popolnoma propadel.) Dne 14. aprila t. l. imel je naš kandidat g. Ellersdorfer shod v Št. Petru. Tudi Nagele je imel napovedanega, toda le za popoldan ob 3. Ko je pa izvedel o našem shodu, je pa prišel tudi dopoldan. Menda je že vedel, da on ne bo imel mnogo poslušalcev od liberalne profikmetske stranke, pač pa je upal, da bo slovenske kmete pridobil za svojo osebo. Za njega in njegove poslušalce je sicer gostilničarka določila večjo sobo v prvem nadstropju, za nas pa spodnjo. Ker pa tistih, ki so ga hoteli poslušati s Papičem in dr. Metnitzem vred ni bilo osem, pa je prišel med slovenske zborovalce. Ko je g. advokat dr. Müller iz Celovca v imenu političnega društva shod otvoril, začel je kar kričati, da je to njegovo zborovanje. G. advokat dr. Müller je mislil, da ga bo izlepa poučil, toda on ga brčkone ni poznal. Šele ko je videl, da nič ne opravi in da se tudi kmetje

ne ustrašijo več njegovega komandiranja, je šel vun, rdeč kakor puran. Predsednik nam je potem pravil, kako smo bili kmeti vedno zatirani, že pred več sto leti. Potem ko je prišel na današnji čas, razlagal nam je, kako da je prišlo do volilne reforme in kako so hoteli tisti gospodje, ki so sicer tako prijazni kmetom, zdaj še enkrat pokazati ljubezen do kmeta s tem, da so združili mesta in deželo, Nemce in Slovence v skupne okraje. Povedal je tudi, v čem da se razlikujejo potrebe mestnih prebivalcev in nas kmetov in kaj bi moral naš poslanec najbolj zahtevati. Vsi smo mu pritrjevali, posebno ko se je spomnil k m e t s k e g a k a n d i d a t a ž u p a n a E l l e r s d o r f e r j a, kteremu je potem dal besedo. G. župan je od vseh z veseljem pozdravljen pravil: Kako zapuščen je kmetski stan danes in da je zadnji čas, da se kmetu pomaga. Če zdaj kmet ne bo skrbel za svoje potrebe, ko bomo imeli ljudski parlament, potem bo kmalu prepozno. Zavzemal se je za dveletno vojaško službo. Če se enoletni prostovoljec v enem letu dovolj nauči, zakaj pa bi se kmetski fant v dveh letih ne. Kmetski fantje pa morajo dobiti tudi dopust, če je na polju največ dela. Pa ne samo krvni davek tlači našega kmeta, tudi drugi davki ga morijo. Zemljiški davek se mora zlažjati in pa tudi tista velika plačila, če pride posestvo v druge roke. Dohodninski davek se mora tako urediti, da bodo najbogatejši morali več plačati, kajti ti lažje plačajo tisočake, kakor kmet krajcarje. Omenil je tudi šolo, da je on za to, da se otroci kolikor mogoče mnogo naučijo, toda tudi od kmetijstva kaj, da je pa osem let za razmere na deželi predolgo. Tudi v drugih stvareh je zahteval, da se mora kmetu pomagati in da bo on storil, kar bo mogoče, če bo izvoljen. Komaj je g. kandidat E l l e r s d o r f e r končal, prišel je gosp. Nagele zopet in začel grozno vpiti, seveda nemško, da je to njegovo zborovanje, da ga je on sklical, da je sobo on najel i. t. d. Nekteri kmetje so se mu smejali, drugi pa so se jezili, da hodi tako lepo zborovanje motit. Predsednik ga je opominjal, na novo postavilo, mu pravil, da bo on besedo dobil, samo naj da mir. G. Nagele pa je čimdalje bolj vpil: „Ich will zu die windischen Bauern reden, ich will, dass sie mich „anhören“, sie tuen mich sonst auch anhören, wenn sie was brauchen von mir.“ Tudi dr. Metnitz je kričal, da so se vsi čudili, kako moreta taka dva gospoda se tako obnašati.

Ker so kmetje postajali vendar bolj jezni, in so celo enega, ki je hotel tudi zborovanje motit, postavili na zrak, se je g. Nagele vendar malo ustrašil. Videl je, da kmetje niso več tako neumni, da bi jih samo z upitjem preplašil. Na to se je g. predsednik najprej zahvalil gosp. županu E l l e r s d o r f e r j u, ki je kmetom tako lepo mirno in v domačem jeziku povedal, kaj hoče storiti potem pa je dal besedo g. Nageletu, da bi tudi on povedal svoje misli o kmetskem stanu in kako hoče za nas delovati. G. Nagele pa o vsem tem ničesar ni povedal, spravil se je samo na „Mir“ in pripovedoval pol ure veliko storijo o nekem losu in ubogem Vrhovniku, ki se je zaradi losa ustrelil. Vpil je in razsajal da je tisti „gauner“, ko je to pisal. Besedo „gauner“ je tolikokrat ponovil, da na vse zadnje nismo vedeli kaj hoče s tem zmerjanjem. Nekteri so se jezili in vpili, „živijo naš kandidat E l l e r s d o r f e r“ drugi pa so se Nageletu smejali. Na koncu je pa še rekel, da je on tudi „paver“, ravnotako kakor pa g. župan E l l e r s d o r f e r, na kar smo se seveda spet smejali. Obljubil je, da bo ravno tako delal, kakor g. župan E l l e r s d o r f e r. Mislil si je seveda za gospode, pa ne za kmete. Potem je še pravil, da ne išče ljubezni pri kmetih, vendar pa ga naj volijo 14. majnika. Med splošnik smehom je šel potem iz sobe in ni se več primazal. G. predsednik nas je potem še poučeval o velikem pomenu te volitve in nas na koncu vprašal, kdo da je za kandidata g. župana E l l e r s d o r f e r j a. Vsi so bili navdušeni in so vzdignili roke. Ko je pa vprašal, kdo da je za g. Nageleta, so se pa vsi s m e j a l i, kajti spoznali so ga v pravi luči in vsak ki je bil na tem zborovanju ve, da gospod, ki zna na kmete samo vpiti, ne more biti naš poslanec. Zato so se pa g. Nagele potem strašansko jezili in so rekli, da nobenega Szentpeterčana ne pogledajo več. Oh kaj bo zdaj z nami, če nas g. Nagele ne bodo več pogledali! Dne 14. majnika se bomo pa videli g. Nagele, in takrat se bomo zahvalili tudi za vaše zmejanje.

En kmet za vse.

Književnost in umetnost.

Šmarnice za l. 1907. „Katoliška Bukvarna“ je izdala za tekoče leto lepe Šmarnice. „Devica

verna.“ Spisal I. Godec, župnik v pokoju. — Smer za letošnje Šmarnice je popolnoma nova. Gospod pisatelj je čutil potrebo spisati apologetične Šmarnice. Nobena družba na svetu — pravi pisatelj — nima toliko sovražnikov, kakor katoliška cerkev. Cele trume laži-učenjakov vstajajo in izkušajo ovreči resnice naše svete vere. Tudi med narodom se čestokrat slišijo govornice zoper vero. Sramotno je, če tako govorjenje poslušava veren mož, pa ne ve naglo odgovoriti in zavriniti onega, ki govori zoper verske resnice. Zato naj bodo te Šmarnice v poduk, kako je treba braniti sv. vero proti raznim krivim prerokom. Razvidno je iz tega, kako času primerna je snov, katero je izbral gosp. pisatelj za svoje Šmarnice. Dandanes treba, da je vsak katoličan tudi apologet, branitelj svoje vere. In kar pomaga v ta namen, da se verniki vtrde v poznanju verskih resnic, nam je dobro došlo. Svoja razmišljanja za vsak dan spravlja pisatelj v prijetno zvezo s Kraljico majnikovo, ki je v katoliški cerkvi vedno na čelu vsem bojevnikom za katoliško čast in resnico. Vpletenih je v Šmarnice tudi mnogo vzgledov in dogodb. Berivo za vsak dan je kratko, gotovo Šmarnicam le v korist, ker dolgi govori zlasti pa dolgo branje hitro otrudi poslušalca. Da je knjiga priročnejša, opustil se je tudi molitvenik, ki je bil navadno priložen Šmarnicam. Cena vezani knjigi je 1 K 80 s poštnino K 1'92. Dobiva se v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

„Bogu, kar je božjega“. Spisal Fr. S. Finžgar. V Ljubljani 1906. Založila „Katoliška Bukvarna“. Priročen in krasno slovenski pisan molitvenik stane vezan od 1 do 3 K, po lepoti in finesi vezave. Molitvenik je radi jako priročne oblike zelo priporočljiv posebno za moške.

Gospodarske stvari.

Mlekarstvo je prihodnost našega kmetijstva.

Stojimo v začetku novega leta, premišljajmo, kako bodemo gospodarili v prihodnje, da si zboljšamo naše žalostno stališče.

Trgovci, obrtniki, industrijalci itd. so sklenili letne račune, da se prepričajo, kako so gospodarili s svojim premoženjem v pretečenem letu. Nekateri si pridobi nekoliko več, drugi zopet manje, vendar se vsak veseli svojega dobička, za katerega se je celo leto pošteno trudil. Ako je v starem letu slabo gospodaril, potrudil se bode v novem, da to popravi in da mu prinese drugo novo leto večjega veselja.

Kako pa je z našim kmetičem? Tudi on se je celo leto trudil od zgodnjega jutra do poznega večera v veliki vročini in v hudem mrazu. Tudi on je vzel v novem letu svinčnik v roke in začel premišljevali, koliko si je prihranil celo leto za svoj trud. Koliko denarja pa bode dal koncem leta v posojilnico za stare dni, ko mu bodo odpovedali njegovi udi in pa za doto svojih otrok, kateri so mu celo leto pri delu pridno pomagali?

Žalostno bode odložil svinčnik iz roke; namesto, da bi si kaj prihranil, napravil je še par sto kron dolga v posojilnici in tako gre leto za letom. Dokler so še bili gozdi, je sekira neusmiljeno pela do zadnjega debela. Ali tudi tega je slednjič zmanjkalo in sedaj joj! Kmetič je postal star, moči so ga zapustile in posestvo je zadolženo čez glavo. Prepusti sedaj posestvo svojemu sinu s trdnim upanjem, da bode on bolje gospodaril. Mlad gospodar je priženil par sto, ja mogoče par tisoč kronc. Njegovi bratje in sestre zahtevajo doto, treba je plačati starih davkov, obresti in drugih stroškov, v kratkem je ves denar pošel in kaj potem? Mladi gospodar se še nekaj časa trudi, naposled ne more več zmagovati, postane malodušen, začne obupavati ter se uda pijači, ker misli, sedaj je itak že vse zgubljeno; slednjič proda še sam prostovoljno, ali pa mu drugi prodajo posestvo. On pa gre v mesto za hlapca, ali v tovarne, Ameriko itd. In kaj pa sedaj stari oče? On je postal berač, brez vsega imetja, onemogel, pri tujih ljudeh pričakuje smrti. Kaj pa šele uboga družina?

In takšnih žalostnih slučajev je veliko pri nas na Slovenskem. Ako tudi ne v tej meri, vendar so naša posestva od leta do leta bolj zadolžena, to nam dokazujejo zemljiške knjige. Med našim kmetskim ljudstvom je postala velika revščina in tega smo si večinoma sami vzrok. Zakaj pa se v drugih krajih kmetijstvo izplača, ker imajo še višji davek in tudi pomnjanje delavcev, in zakaj bi se ne pri nas? Ali je treba umno gospodariti in se poprijeti tiste stroke kmetijstva, katera nam donša največ čistega dobička. Na to se naši posestniki ne ozirajo; tam kjer je sejal njegov oče

žito, ga seje i on in tudi v isti meri. Kar je pa bilo pred deset leti dobro, to je danes slabo. Treba se je poprijeti novega in modernejšega gospodarstva, kar nam bode donasal več dohodkov in z manjšim trudom kakor pa danes.

Eno stroko kmetijstva pa imamo, katera donša veliko in gotovega dohodka in to je mlekarstvo. Ta stroka je zlasti našim spodnještajerskim posestnikom le malo znana. Dasiravno redimo pri nas veliko krav in pridelamo veliko mleka, vendar dobimo za tistega le prav malo dohodkov. Mleko imajo pri nas le navadno ženske v rokah in ga pojedjo večinoma prašiči; le en majhen del se posname in se iz njega naredi surovo maslo. Iz tega pa dohaja prav malo dohodkov, ker je prvič le neukusno in drugič, ker se takšno maslo le za nizko ceno proda. V okolici mest n. pr. v Celju pa nosijo mleko po cele ure daleč v mesto za vsakega posestnika posebej, namesto da bi ga iz ene vasi peljal eden sam; koliko bi si prihranili s tem na času, zlasti dandanes ker so tako drage delavske moči!

Vendar pa donša nekaterim deželam mlekarstvo ogromne dohodke. Vzemimo nam sosedno Kranjsko. Tam so kmetje združeni v zadrage, katere imajo za izdelovanje mleka posebne mlekarnice, v katerih stoje moderni stroji, brez katerih ni mogoče narediti dobrih izdelkov. Takšnih zadrug ima Kranjska 74, v katerih se izdela letno nad 10 milij. litrov mleka. S posnetim mlekom pa krmijo prašiče. Okrog 2 milij. K donša tej deželi mleko letno novih dohodkov.

Poznamo občine, katere dobe po 40000 K letno za mleko, posamezni posestniki pa dobe do 600, 800, 1000 in še več kron. Na Notranjskem in Gorenjskem imajo v nekaterih krajih glavni dohodek iz mleka. Vsaki mesec dobe posestniki gotov dohodek. Iz katere druge stroke kmetijstva pa dobimo redno vsaki mesec denar kakor iz mleka? Še veliko večje dohodke donša mlekarstvo na Danskem. Tam so naravnost velikanske tovarne, kjer se poizdeluje mleko. Vsaka občina ima tam svojo tovarno, v kateri izdela dnevno najmanj po 20.000 litrov mleka, imajo pa tudi takšne, kjer se izdela dnevno 70.000 litrov, t. j. v katere se prinese toliko mleka, ki se potem porabi v izdelovanje surovega masla, sira itd. In ta.n je danes blagostanje!

Opustiti je potreba nekoliko njiv in pridelovati več krme in rediti več krav, dobili bomo s tem tudi več gnoja.

Človeka mora srce boleti, če vidi koliko tisoč in tisoč kronc še pri nas spi, naša kmetijstva pa propadajo. Naš kmet pričakuje samo boljših časov, ali prišli ne bodo, dokler si ne bode sam pomagal.

Treba je prebiti tisto staro luščino, v kateri spi naš kmet, treba ga je zbuditi da delo za svoj obstanek in za obstanek naroda. Treba je za to naprednih in agilnih ljudi in vse bi šlo? Zakaj gre pa drugod? Zadržne Zveza v Celju je drage volje pripravljena dajati vsa potrebna pojasnila in pomoč.

Na delo toraj rodoljubi!

Po „Zadrugi“.

Poslano.*)

Vsled poročila v „Miru“ z dne 16. marca 1907 šte. 11 si dovoljujem podati sledeči račun o porabi šolskega lesa, kterega je dal sekati razpuščeni krajni šolski svet v svrhu zidanja šole, ki je bilo projektirano za leto 1906.

Opozarjam, da je dalo ta les, po posredovanju razpuščenega krajnega šolskega sveta in z dovoljenjem c. kr. ministerstva za poljedelstvo, oskrbništvu c. kr. domen v Trbižu, krajnemu šolskemu svetu za zidanje nove šole, po 25 % znižani dnevni ceni in da sem poslal sledeči račun c. kr. drž. pravdništvu v Celovcu, ker se je proti meni, po nasvetu c. kr. vladnega svetnika in okr. glavarja g. Hans Susterja v Beljaku vpejlala sodbena preiskava, zaradi poneverjenja in zlorabe uradne oblasti.

R a č u n

dohodkov in izdatkov zadevajočih zidanje nove šole, katero je nameraval razpuščeni krajni šolski svet v Ukvah leta 1906.

D o h o d k i.

Od tvrdke dal Tarso v Beljaku za les K 2177'89; 5% obresti od 1100 K za mesec junij do incl. september 18'32 K. Skupno K 2196'21.

I z d a t k i.

A. Davek od gozda, za sekanje in izdelavanje lesa (Jurij Wedam), za prevažanje (Josip Wedam šte. 111), podpisani za izkaz, prevzetje

*) Uredništvo je odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

lesa, 3 pota v Trbiž k gozdnemu oskrbništvu glede tesarskega lesa, za izkaz, popraviljanje potov in skladnina, za repertorij, poštnina: skupaj 1500'93 K. Zraven tega 5% obresti za mesece februar do september 1906 50'03 K. Skupno 1550'96 K.

B. Gospod predsednik c. kr. okr. šolskega sveta v Beljaku se je glede zidanja nove šole pogajal najprej z občinskim predstojništvom, nato pa je zahteval od krajnega šolskega sveta, naj odpravi obstoječe nedostatke, in ko krajni šolski svet tega ni mogel storiti, mu ni hotel dati mere že posekanega lesa.

Jurij Wedam, ki je prevzel sekanje lesa, svoje dolžnosti, zaradi manjkanja mere ni mogel pravočasno spolniti. Ker pa je zahteval gozdni urad, naj se les t a k o j spravi iz gozda in se zmeri, so nastali vsled tega sledeči stroški: 42 šihov po 2'40 K znaša 100'80 K. K temu 5% obresti za mesece februar do incl. september 1906 3'36 K, skupno 104'16 K.

C. Okr. gl. v Beljaku je naznanilo državno pravdništvu v Celovcu, da je podpisani poneveril gori omenjeni les in se je vsled tega vpeljala proti meni kazenska pravda.

Ker sem pa kot načelnik krajnega šolskega sveta delal zmirom le po sklepih krajnega šolskega sveta in v prid šole in davkoplačevalcev, imam pravico zahtevati, naj se mi plača že nastala škoda in ktera bo še nastala: Pota v Trbiž, v Celovec itd. skupno 213'19 K. Izdatki vsled glavne obravnave in položeni denar za odvetnika odpadejo, kadar dobim obvestilo, da se je kazensko postopanje proti meni ustavilo. Znesek 168'19 oddam potem takoj krajni šolski blagajni v porabo.

D. Zaradi vpeljane preiskave proti meni, tvrdka dal Tarso ni hotela izplačati zaostalih 1077'89 K, oz. 77'89 K. Zaradi tega sem moral Tarso tožiti in po zaupniku dati potrdilo, da se denar ni izplačal, vsled česar sem izdal 137'66 K.

Dohodkov je torej bilo 2196'21 K; izdatkov pa 2005'97 K; ostane torej 190'24 K.

Gotovine je torej 190'24 K in 168'19 K, skupno 358'43 K, ktera se je porabila sledeče:

Moj delež, po računu krajnega šolskega sveta za l. 1905, z dne 13. avg. 1906 K 97'88
V hranilnici v Ukvah, glej knjižico. „ 89'96
Od tega 4% obresti za 8 mesecev. „ 2'40
Podpisani, položeni denar, ki ga
oskrbuje sam 168'19

Skupno K 358'43

O p o m b a. Ker gospod predsednik c. kr. okr. šolskega sveta v Beljaku ni hotel izročiti gori omenjene mere za les in denarja, dovoljenega od deželnega pomožnega komiteja za zidanje šole, in ker je krajni šolski svet nabiranje sredstev za zidanje šole oviral, krajni šolski svet vsled tega ničesar ni mogel storiti. Zaradi tega je krajni šolski svet moral opustiti zidanje šole leta 1906 in se posluževati sredstev, da krajna šolska blagajna ne trpi škode.

Ukve, dne 15. septembra 1906.

Errath Sebastian m. p.

Ta račun potrdimo z ozirom na resnični popis vladajočih razmer in primernem zaračunanju.

Ukve, dne 16. septembra 1906.

Val. Tribuč m. p. Jakob Prešern m. p.

Jan. Miškot m. p.

Gori omenjeni položeni denar v znesku 168'19 K in K 20— z 5% obresti za 4 mesece t. j. 3'13 K, v skupnem znesku 191'32 K se je porabil sledeče:

Janezu Miškot za pot v Celovec k zaslišanju kot priča, za pota v Celovec k zaslišanju vsled tožbe zaradi zlorabe uradne oblasti in sicer: Sebastian Errath, Jan. Miškot, Val. Tribuč, Jakob Prešern, Jan. Šnabl, plačilo zastopniku. Ostali denar naložil v Ljubljanski kred. banki in potrdilo zadnjega računa, Errath za zamujeni čas vsled hišne preiskave (2 K), isti 1 pot v Celovec (k oddaji aktov), isti 1 pot v Trbiž k zaslišanju; skupno 151'32 K.

Dohodki K 191'32

Izdatki „ 151'32

Ostane K 40—

ki jih obdržim sam tako dolgo, dokler se ne popravijo obstoječi nedostatki.

Šolski kraj Ukve trpi v tem slučaju škodo v znesku čez 600 (reči: šest sto) kron.

V Ukvah, dne 16. prosinca 1907.

Sebastian Errath l. r.

Razne stvari.

Grozna rodbinska drama. V Rožni dolini pri Ljubljani se je v soboto dopoldne odigrala grozna rodbinska drama. Uslužbenec v tobačni tovarni Anton Škof, 43 let star, je umoril svoja dva otroka, 21 mesečnega Cirila in 16-letno slaboumno hčer Emo, na to pa je končal še sam sebe. Nesrečnež je prerezal z britvijo vrat otrokoma in sebi tako globoko, da je morala nastopiti smrt. Splošno sodijo, da je storil Škof ta grozni čin v hipni blaznosti. Pred 4 tedni je moral zapustiti radi boleznimi službo ter ostati doma.

Ciganka — umorila svojega moža. Pri Spodnji sv. Kunigundi nad Mariborom se je 63-letna ciganka Karolina Pestner pa cesti sprla s svojim možem in ga z revolverjem vstrelila. Izročili so jo okrožnemu sodišču v Mariboru.

Disciplina v romunski vojski. Za časa zadnjega punta na Romunskem pripetil se je pri Rimnik-Seratu nastopni žalostni slučaj: Med kmeti in vojaki je prišlo do spopada. Poveljnik je slednjič dal znamenje, da streljajo. Puške so počile, nekoliko kmetov se je zrušilo na zemljo, ostali se pobegnili. Po tem činu je neki rezervist šel k svojemu poveljniku, prijavil se in ga prosil, naj mu dovoli, da dvigne truplo svojega očeta ter mu preskrbi pogreb.

Stariši umorili otroke. Iz Kolina poročajo: Pred par dnevi sta izginila dva dečka zakonskih Ilgner. Ker dečkov ni bilo od nikoder, je policija preiskala hišo starišev. Policija je našla dečka mrtva v neki skrinji. Mati taji in izjavlja, da sta dečka sama zlezla v skrinjo, ki se je za njima zaprla, da sta se v skrinji zadušila.

Rodbinska tragedija. Ker so v Evingu pri Dortmundu že od ponedeljka sem pogrešali rodbino rudarja Gläserja, je policija naposled 12. t. m. s silo odprla njegovo stanovanje, kjer je našla moža, ženo in pet otrok na tleh v krvi mrtvih; pri otrokih so zapazili znake, da so bili z vrvjo zadavljeni.

Velikanska tatvina. Avstrijskem podniku komisarju Ferdinandu Schiffu v Nici je bil nedavno ukradenih za milijon in pol frankov dragocenosti. Na brzojavnem uradu je pisal Schiff brzojavko in da bi imel svobodne roke, si je stavil med kolena torbico iz usnja, v kateri je bilo za milijon in pol frankov dijamantov in biserov. Nankrat ga je nekdo močno stresel. Neki tat mu je odnesel torbico. Schiff je letel za tatom, kateremu se je pa posrečilo z bogatim plenom pobegniti.

Koliko tobaka se je pokadilo v Avstriji leta 1905? Nič več in nič manj nego za 234 milijonov kron. Po odbitku stroškov 89 milijonov kron je ostalo državi čistega dobička 145 milijonov kron. Kakor je razvidno iz dotičnega statističnega poročila, se pokadi vsako leto manj smodk in od leta do leta več cigaret. Največ se pokadi „kratkih“, namreč 474 milijonov komadov, „portorik“ 190, „kuba“ 168 in „viržink“ 161 milijonov komadov. Vseh smodk se je pokadilo 1190 milijonov komadov, za 78 milijonov kron. Cigaret se je prodalo največ „šport“, in sicer 1120 milijonov komadov. Takoj za to vrsto pride „drama“ z 1228 milijoni komadov. Skupno se je pokadilo za 62 milijonov cigaret. Tudi tobaka za nosljanje se je prodalo še vedno za 4 milijone kron. Zanimivo je opazovati, da se sedaj pokadi približno 10% manj smodk nego pred 30 leti, cigaret pa 70krat toliko kot takrat.

Smodnik. Na kolodvor v Brno je prispel s tovornim vlakom vagon smodnika. Voz je bil adjustiran in plombiran, kakor zahtevajo predpisi. Tudi predpisane spremnice so došle ž njim. Takoj so voz odpeli ter ga previdno odpeljali na stranski tir. Nato so vojno oblast obvestili, da je došel smodnik. Prišel je poročnik s šestimi vojaki, ki so celo noč stražili voz, kakor zahtevajo predpisi. Daleč naokrog se ni smel nihče pokazati z gorečo smodko ali pipo. Drugo jutro je poslala vojaška oblast oddelek vojaških vozarjev z nekaterimi vozmi, da odpeljejo smodnik. Najprej so pregledali plombe, ki so bile nepoškodovane. Nato so previdno odprli voz in vanj so stopili vojaki, da izkladajo sodčke s smodnikom. Toda sodčki niso bili podobni takim, v kakršnih se navadno prevaža smodnik. Poveljnik je dal previdno odpreti eden sodček. V njem je zagledal — kuhane češplje. In istotako so bili tudi ostali sodčki napolnjeni s tako sladko kašo. Pravi voz s smodnikom se je vozil celo noč brez opreznosti naprej, dočim so češplje skrbno stražili vojaki.

Ne kumuj ciganu. Pred nekoliko dnevi je prišla v selo Jalševac na Hrvatskem neka ciganka k kmetu Ceneku Prežcu ter ga prosila, naj bo za botra otroku njene sinahe. Sin Ceneka Prežca je ponudbo vsprejel. No, prebrisana ciganka je takoj rekla, da hoče dati botru lep dar, v Dubravi da je zakopanih 1000 goldinarjev, kateri denar je pa zaklet, tako da ga ne smejo cigani dvigniti. Stari boter naj jej da 100 goldinarjev in naslednjega dne prejme od njenega moža tisoč goldinarjev. In v resnici je Cenek Prežec verjel ciganki ter je sledečega dne šel s svojim sinom po „zakleti tisočak“. Ko je prišel po denar v Dubravo, na dogovorjeno mesto, je Prežec izročil ciganki sto goldinarjev; cigan mu je dal vrečko „zakletega denarja“, in Prežec je bil vesel, da je napravil tako dobro kupčijo, in to ni šala, prejeti za sto goldinarjev kar tisočak. Ali ko je hotel Prežec oditi z denarjem domov, so izza gromovja skočili cigani, kričeči: to je naš denar, kam ga neseš — in Cenek Prežec je moral dati vrečko ciganom nazaj; pa hajd brzo proti domu stari in mladi, samo da nista njijina pleča očutile ciganskih batin. In tako je stalo kumstvo Ceneka Prežca s cigani — sto goldinarjev.

Pravica do sedeža v prenapolnjenem železniškem vozu. Neki trgovec z zelenjavo in cveticami se je peljal v prenapolnjenem železniškem vozu iz Dunaja v Iglavo. Ker ni dobil sedeža, se je spravil na sedež, katerega sme rabiti samo zavirač, pod vozovo streho. Po nesreči pa je padel raz sedež in so se mu pri tem možgani tako močno pretresli, da ne more več izvrševati svojega poklica. Tožil je zato Severno-Zapadno železnico pri dunajskem trgovskem sodišču, da bi mu morala plačevati vse življenje rento in 6000 K za bolečine. Tožba se je opirala na to, da je dolžna železniška uprava dati vsakemu potniku sedež — in ker se to v tem slučaju ni zgodilo, je odgovorna za nesrečo, ki se je radi tega pripetila. Trgovsko sodišče je deloma tožitelju ugodilo; železniška uprava pa se je pritožila zoper obsodbo na dunajsko deželno sodišče in to je razsodbo trgovskega sodišča ovrglo in zavrnilo tožitelja. V utemeljevanju razsodbe pravi deželno sodišče, da je sicer konduktar dolžan na zahtevo sedeže oskrbeti, ni pa primoran k temu, ako potnik ne zahteva. To stoji tudi v službenem pravilniku. Najvišje sodišče je temu pritrdilo in zato ima v prenapolnjenem železniškem vlaklu le oni potnik pravico do nakazanja kakega sedeža, kateri to od konduktarja izrecno zahteva.

Listnica uredništva.

Градец: Ствар за Г. не стоји ало, ни ти у Рожу. Побојда сигурна. Не баш тако сигурно за Е. у В., а ипак уфање. Можда доживимо пресенећење, како још нигда, а то не у ало нама! Зашто не пишете више, Ту и Р.?

*Naj toče majhen sem možic!
Pa sem lepo debelih lic.
In ta sem le zato dobil.
Ker sem Kathreinerjevo kavo pil.*

Pristna samo v izvornih zavojih z imenom **Kathreiner.**

Nihče naj bi ne pil močno razburjajoče zrnate kave nemešane!
Kathreinerjeva Kneippova sladna kava
sama se je obnesla za najokusnejšo primes, ki lahko prebavna, redilna in krvotvorna speši zdravje.

Otroke bi bilo samo še navajati **Kathreinerjeve kave.**

Dojenčev želodec ali črevo varuje Kufeke-jeva otroška moka, dodana kravjemu mleku, ker se mleko pri tem ne sprime v kepe, ampak zgosti v fine kosmiče in je tudi vrenju manje izpostavljeno. Dodatek Kufeke-jeve otroške moke k mleku ni samo obramba proti želodčnim in črevesnim obolenostim, ampak napravi mleko tudi bolj prebavno ter odlično uredi prebavo. Ob hranitvi s Kufeke-jevo otroško moko uspeva deca izvrstno in je ne nadleguje motenje prebave.

Schicht-ovo milo

je najboljša

Pri perilu malo časa
Jaz potratim le,
Milo Schichtovo z jelenom,
Madeže odpravi vse.

Vabilo
na

občni zbor

posojilnice v Kazazah, ki se vrši v nedeljo popoldne ob 3, t. j. dne 21. malega travna, s sledečim sporedom:

1. Poročilo načelnštva o letnem delovanju,
2. odobrenje letnega računa,
3. volitev odbora in računskih pregledovalcev.
4. slučajni nasveti.

Ako se ob določeni uri ne zbere zadostno število odbornikov, se bode sklepalo uro pozneje brezpogojno.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Šmihelu nad Pliberkom priredi svoj

letni občni zbor

v nedeljo dne 21. aprila t. l. ob 3. uri popoldne, v posojilničnih prostorih v Šmihelu.

Spored:

1. Poročilo o letnem delovanju in odobrenje računa.
2. Volitev odbora.
3. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Opomba: V slučaju, da ne bi bilo zadostno število združnikov ob določeni uri navzočih, se vrši občni zbor eno uro pozneje ne ozirajoč se na število udeležnikov.

Gostilna

v „Narodnem domu“ v Spodnjem Dravogradu se da v najem do 25. aprila 1907. Lega ugodna, obisk obilen. Natančna pojasnila daje načelnštvo „Hranilnice in posojilnice v Spod. Dravogradu“ ustmeno ob četrtkih v posojilnični pisarni ali pa tudi pismeno vsakomur, ki se oglasi z resno ponudbo.

Načelnštvo
hranilnice in posojilnice v Spod. Dravogradu.

Agente

v vseh krajih ob najboljših pogojih išče brunovska tvornica lesenih valjčnih zastorov (rouleau) in vetrnic (šaluzij)

Hollmann & Merkel,
Brunov (Braunau) na Češkem

Lepo posestvo

z gospodarskim poslopljem se takoj odda zaradi bolehnosti gospodarja in pomanjkanja lastne družine. Posestvo obsega 77 oralov sveta, v rodovitni legi in na ravnem. Domač mlin. Cena 15.000 kron; 8000 kron lahko na hiši ostane. Več pove Filip Grün p. d. Haberle na Potoku pri Št. Petru pod Velikovcem.

Steckenpferd- Lilijsko mlečno milo

izdelek

Bergmanna in dr., Draždane in Dečín ob L., je in ostane, kakor kažejo vsak dan prihajajoča priznanja, najboljša učinkujoča lečilno milo za pegavost ter pridobitev in ohranitev nežne, mehke kože in rožičaste polti. — Dobiva se komad po 80 vinarjev v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah z milom in brivnicah.

Kamnoseki se iščejo.

Dobri kamnoseki za granit dobé trajno delo ob dobrem akordnem plačilu v Tesinu (Tessin v Švici). Dnevni zaslužek 5 do 7 frankov.

Kamnolomi bi se tudi oddali zmožnim podjetnikom (strokovnjakom) v podakord eventuelno za več let.

Priglasitve takoj

delniški družbi H. Schulthess,
Lavorgo (kanton Tessin), Švica.

Vsem, ki se čutijo
opešane in oslabele,

so nervozni in brez energije, daje
== Sanatogen ==

nov življenski pogum in življensko moč. Več kot 5000 profesorjev ga sijajno priporoča. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Brošurice razpošilja zastoj in poštine prosto Bauer & Cie, Berolin SW 48, in glavno zastopstvo

G. Brady, Dunaj I.

Lovske puške

vseh sestav, priznana delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Peter Wernig,

c. kr. dvorni izdelovatelj orožja v Borovljah, Koroško.

Ceniki brezplačno in poštine prosto.

Za majnik.

19 Marijinih pesem za mešan zbor, samospelve in orgle, zložil Ig. Hladnik, op. 51. Cena partituri 2 kroni. V „Katol. Bukvarni“ in pri Schwentnerju v Ljubljani, in pri skladatelju v Novem mestu (Dolenjsko).

Poštne hran. račun št. 45.867.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

uraduje vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6 ure popoldne, ob nedeljah pa od 8. do 12. ure dopoldne v lastni hiši št. 81.

Hranilne vloge obrestujejo se po

4	1	0	—
—	2	0	—

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod iz lastnega. Za nalaganje denarja so tudi položnice poštno-hranilničnega urada na razpolago.

Posojila se dajejo na hipotekarni kredit po 5 $\frac{1}{4}$ % in na osebni kredit pa po 6%. Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica ima tudi svojo

podružnico na Jesenicah

v Hrovatovi hiši št. 96.

Urduje se vsak dan, kakor v centrali. Vsled otvoritve karavanske železnice se nudi Korošcem ugodna prilika za sigurno nalaganje denarja.

Denarni promet v letu 1905 K 3,200.000. Stanje hranilnih vlog v letu 1905 K 1.877.859.

TEHNIK

GLASILO KLUBA SLOVENSKIH TEHNIKOV V PRAGI.

Dopise, ki se tičejo vsebine lista, sprejema uredništvo „Slov. Tehnika“, Praga-Kralj. Vinogradi, Šafaříkova ul. 7. Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Dopise, ki se tičejo uprave lista, sprejema upravništvo „Slov. Tehnika“, Praga-Kralj. Vinogradi, Puchmajerova ul. 8, denarne pošiljke pa tiskarna Dr. Ed. Grégr a syn v Pragi II.

Strokovni urednik: J. V. HRÁSKÝ, profesor češke tehnike v Pragi.

Odgovorni urednik: CIRIL JEKOVEC, slušatelj češke tehnike v Pragi.

Razpošiljanje blaga
na vse kraje sveta!Najoenejša, največja
izvozna tvrdka!

H. Suttner urar Ljubljana

Mestni trg nasproti rotovža, preje v Kranju
priporoča svojo veliko, izborno zalogo finih

švicarskih ur

brilantov, zlatine in srebrnine v veliki izbiri po najnižjih cenah.

V dokaz, da je moje blago res fino in dobro, je to, da ga razpošiljam po celem svetu. Na stotine pohvalnih pisem je vsakomur prstovoljno na ogled, da se lahko samo prepriča.

Prosim, zahtevajte velik cenik, ki se pošlje zastoni in poštne prosto.

Agencija Merkur, Trst.

J. Ulčakar & Co.

Ulica Nicolò Machiavelli številka 19.

Telefon 1874.

== Komisije in zastopstva. ==

Preskrbuje prodajo in nakupovanje blaga.
Informacijska pisarna.

Sklicujte se pri naročanju blaga in cenikov na
SLOVENSKEGA TEHNIKA.

Prva jugoslovanska tovarna za kavine surogate v Ljubljani

priporoča p. n. slovenskim trgovcem vse svoje po kemični analizi priznane izvrstne izdelke, posebno pa

== „Zvezdno“ cikorijo ==

v škatljicah, ki se prodaja v prid Trgovskemu domu.

Obenem uljudno naznanja, da bo še nadalje razpečevala

„Ciril-Methodovo“ cikorijo

v škatljicah v prid šolski družbi sv. Cirila in Metoda za Istro ter v prid Trgovskemu domu.

Stanovska dolžnost vsakega zavednega slov. trgovca in trgovskega sotrudnika je, da kupuje in priporoča izdelke te edine slovenske tovarne za kavine surogate.

150.000.000 opek

16.000 vagonov apna, porabijo na leto opekarne in apnenice, ktere je stavila tvrdka

J. KOHOUT a spol., Praga III.

najstarejša tukajšna tvrdka

Lastni patenti.

Tovarna dimnikov.
Obz i danih kotlov.

Elektrotehnični zavod - FR. KŘIŽÍK, Praga-Karlín.

Izdelovanje dinamov in enosmernih ter izmeničnih motorjev.

Razsvetljevanje mest, gledališč, tovarnen in zasebnih poslopij. Obločnice, lestenci in električni aparati.

Prenos in razvod energije z enosmernimi in izmeničnimi toki. Električne naprave po tovarnah in rudnikih, električna vzdigala in žerjavi.

Električni tramvaji in železnice.

EDINA SLOVANSKA DELNIŠKA ŽIVLJENSKA ZAVAROVALNICA.

Najugodnejše in najcenejše zavarovanje:

- Za slučaj smrti.
- „ „ „ in doživetja.
- Zavarovanje dote in oprave nevest.
- Moderno zavarovanje s sočasnim obrestovanjem vseh vlog. —
- Moderno zavarovanje s sočasnim zavarovanjem za slučaj nesposobnosti.
- Najrazličnejše kombinacije zagotovljenja pokojnine.

Najboljši zavarovalni pogoji:

- Zavarovani znesek se izplača popolnoma tudi v slučaju samomora, dvo boja, če je bilo zavarovanje dve leti brez prestanka v veljavi.
- Zavarovalne listine ne zapadejo, če so tri leta v veljavi, in če ni nanje podano posojilo.
- Zavarovalne listine, ki so bile vsled neplačane zavarovalnine zmanjšane ali zapadle, se more kadarkoli tekom treh mesecev obnoviti; to obnovenje ni odvisno od zdravstvenega stanja še živečega zavarovanca.
- Na zavarovalne listine, ki so najmanj tri leta v veljavi, dovoljuje družba posojila za zmerne obresti.
- Vojni riziko je v vseh zavarovanjih (izvzemši samo vojake po poklicu in osebe, ki izvršujejo vojaško službo pri mornarici) takoj od začetka zavarovanja, in sicer do zneska kron 10.000 brezplačno všteto.

PRVA ČEŠKA SPLOŠNA DELNIŠKA DRUŽBA ZA ZAVAROVANJE NA ŽIVLJENJE

v Pragi.

GLAVNO ZASTOPNIŠTVO za slovenske dežele V TRSTU, ulica Torre bianca št. 21. I.,
kjer se dobi vse cenike in potrebna pojasnila.

➡ Zaloga 1. in 2. številke nam je popolnoma pošla. ➡

Kdo ima pravico rudo slediti in pridobivati?

Rudarski inženir Hribski.

Prošnja za splošno rudosledno dovoljenje je vložiti pri pristojnem c. kr. okrožnem rudarskem uradu. Za jugoslovanske pokrajine so rudarski uradi v Ljubljani za Kranjsko, Goriško, Gradiško in mesto Trst, v Celju za Spodnje Štajersko, v Celovcu za Koroško in v Zadru za Dalmacijo in Istro. Prošnja mora biti kolekovana s kolkom za 1 K za polo in ima biti lastnoročno podpisana od prosilca ali pa njegovega izkazanega pooblaščenca. Za listino, s kojo se podeli rudosledna pravica, je priložiti prošnji kolek za 1 K. V prošnji mora biti označeno ime, stan in bivališče prosilca, dalje natančno omenjen okoliš, za kojega se želi dobiti rudosledno pravico. Kot taki okoliši se priporočajo politične in davčne občine, politični, davčni okraj ali celo okrožje dotičnega rudarskega okraja.

Za jeden in isti okoliš se sme prosilcu podeliti le jedna splošna rudosledna pravica. Za različne okoliše more dobiti ista oseba istočasno različne, toraj več rudoslednih pravic, ali z drugimi besedami: za vsak okoliš posebej eno rudosledno pravico, nasprotno zamore več oseb istočasno in sicer vsaka zase in v istem okolišu pridobiti splošno rudosledno pravico.

Splošne rudosledne pravice se podeljujejo le na eno leto. Pred pretekom prvega leta se iste lahko podaljšajo na drugo i. t. d. Če se pravočasno, to je pred pretekom leta, ne prosi za podaljšanje, se z zadnjim dnevom preteklega leta uradno izbrišejo vse tozadevne pravice. To ima pa za rudosledca lahko zelo velike in žalostne posledice, ker postane dotično ozemlje prosto, in si pridobi lahko kdo drugi izključljivo rudosledno pravico. Z 1 K kolekovane prošnje za podaljšanje te pravice je vložiti torej pred pretekom leta pri dotičnemu rudarskemu uradu. Priložiti pa je tudi listino rudoslednega dovoljenja in dve kronski kolek za zaznamek podaljšanja.

Vzorec A prošnje za splošno rudosledno dovoljenje:

Sl. c. kr. okrožni rudarski urad!

Podpisani prosi za splošno rudosledno dovoljenje za politični okraj X (ali: za politično občino A političnega okraja X, ali: za okoliš c. kr. okrožn. rud. urada v L.) in prilaga kolek za 2 K za izstavo rudoslednega dovoljenja.

V B , dne

J. J.,
posestnik v B., h. št. 5., pošta C.

Kot rešitev take prošnje se dostavi prosilcu z 2 K kolekovana listino, s kojo se podeljuje v označenem okolišu slediti rudo. Dotičnik se vpiše pri rud. uradu med rudosledce (Schurfbuch) in objednem se uradno naznani to dovoljenje pristojni politični oblasti.

Že prej je bilo omenjeno, da ima lahko več oseb za isti okoliš splošno rudosledno pravico, in da podeljuje le izključljivi rudosled rudosledcu izključno pravico na istem mestu slediti rudo. Tako pravico se pridobi s prijavo na podlagi že pridobljene ali ob enem zaprosene rudosledne pravice pri rud. uradu. Kdor si prej pridobi tako pravico na istem mestu, ta izključi vse poznejše priglasitve. Izključljivi rudosled velja toliko časa, dokler velja dotična splošna rudosledna pravica, na podlagi koje je priglašen. Na podlagi jedne splošne rudosledne pravice se lahko priglasijo neomejeno izključljivih rudosledov v okolišu, za kojega velja dotična pravica.

V prijavi izključljivih rudosledov se mora označiti poleg že pri splošnih rudosledih omenjene točke, tudi mesto, kjer se hoče postaviti rudosledno znamenje (Freischurfzeichen). Izključljivi rudosled krije vodravni krog 425 m. polomera okolu sto-

jišča rudoslednega znamenja, to je krog s ploščino $F = 56 \text{ ha } 74 \text{ a } 50 \text{ m}^2$ ali 98.6 oralov. Od časa, ko sprejme rud. urad pravilno sestavljeno prijavo izključljivega rudosleda, ima prijavitelj izključno pravico v tem krogu, v kolikor ni isti, že krit od starejših izključljivih rudosledov. O tem se lahko prepriča iz knjig pri rud. uradu, ki so javne in v koje se izključljivi rudosledi vpisujejo. Z eno vlogo se lahko prijavi več rudosledov. Kolek za vlogo je 1 K, ne glede na število rudosledov. Potrdila prijavljenih in potrjenih rudosledov (Freischurfmeldungsbestätigungen) so prosti kolka. Za vsak rudosled se izstavi posebno potrdilo.

Vzorec (B) prijave izključljivih rudosledov:

Sl. c. kr. rud. okrožni urad!

Na podlagi mi podeljene splošne rudosledne pravice z dne ur. št. prijavljam sledeče izključljive rudoslede:

1. V katastr. občini A, davčnega okraja B in političnega okraja C na severnem oglu kat. parcele št. 1.

2. V katastr. občini A, davčnega okraja B in političnega okraja C od severnega ogla parcele št. 1-300 oddaljeno v smeri 24^h magnetičnega meridjana.

3. V katastr. občini A, davčnega okraja B in političnega okraja C od južnega ogla hiše št. 10, posestnika J. J. v smeri 12^h katastr. meridjana 100 m. oddaljeno.

4. V katastr. občini A, davčnega okraja B in političnega okraja C na vzhodu kat. parcele št. 1, 2 in 3.

Pri vseh rudosledih bode stalo rudosledno znamenje na mestu prijavljenih rudosledov (ali pa X metrov oddaljeno v smeri katastralnega meridjana od prijavljenega rudosleda).

Ta vzorec velja za slučaj, da si je prijavitelj že prej pridobil splošno rudosledno pravico do omenjenih parcel. Če še nima te, zaprosi za njo lahko ob enem s prijavo izključljivih rudosledov in združi v svoji vlogi vzorca A in B.

Oddaljenosti se razumejo vedno v vodravni projekciji. Lega rudosleda in znamenja se ne sme določiti od dveh različnih točk, če se ne krijejo, ampak od iste točke.

S prijavo izključljivega rudosleda zagotovi se izključljiva pravica v označenih rudoslednih krogih slediti rudo in poleg tega ima posestnik takega rudosleda še pravico na takozvano „pridržano polje“ (Vorbehaltfeld). Čežprosi namreč sosedni rudosledec na podlagi odkritja rude za podeljenje pravice pridobivati rudo, ima prvi pravico na podlagi odkritja, zavarovati si sklado v svojem rudosledu pri premogu 2 do 4 in pri rudah 1 do 2 rudarske mere. (Rudarska mera je četverkot od 45.116 m².)

Z rudosledno pravico ne zadobi še rudosledce pravice pridobivati rude. Kaznuje se celo po rud. zakonu, ako porabi brez uradnega dovoljenja pri iskanju rude pridobljeno rudo. Rudosledenja se ne sme nikoli razširiti na pridobivanje rude, vendar navadno ni mogoče slediti, ne da bi se pri tem nekaj rude ne izkopal. Da pa sme dotičnik to blago porabiti, prositi mora za dovoljenje rud. urad.

Ako je imel rudosledec pri svojem delu uspeh, da je našel rudo, koje pridobivanje bi se izplačalo, prositi mora pri rud. uradu za „podeljenje rudarskih mer ali rudarskega polja“ v kojem sme potem pridobivati.

V svoji razpravi sem hotel razložiti v prvi vrsti onim kterim ni znano rudarsko pravo in niso strokovnjaki, kaj jim je storiti, če najdejo kje rudo, da si zavarujejo pravice do iste. Zaradi tega sem opustil vse podrobnosti, ki bi napravile to razpravo nerazumljivo. Za vloge v svrhu pridobitve pravice pridobivanja rude je potreba že strokovnjaške izvedenosti in svetujem vsem, da se v teh slučajih obrnejo do rudarskega inženirja.

Opomba. V svoji razpravi sem rabil izraz „ruda“ tudi za premog.

Elektrarna v Travniku (v Bosni).

Spisal inženir Uhlir.

Vedno bolj grozeča možnost, da zmanjka premoga, nas sili k premišljevanju, kako nadomestiti v bodočnosti ta vir največjega dela potrebne energije. V tem stremljenju se je gledalo največ na zračne in vodne toke, v novejšem času pa se je vsled raznih poskusov pričelo misliti na vspešno uporabljanje toplotne energije solca, ki jo imamo povsod izobilici, je cena in stalna.

Zlasti vodno silo se v zadnjem času vedno bolj izkorišča, a kjer se je delalo prej primitivnim potom, tam se sedaj to izkoriščevanje izpopoljuje. Iz časnikov so nam približno znane vodne naprave ob reki Niagari v Ameriki. Te naprave pretvarjajo del ogromne vodne sile v električno energijo, ki se oddaja potem deloma tvornicam, deloma pa služi v razsvetljavo raznih mest. V Italiji se v uporablja v veliki meri v obrtne svrhe vodno moč v srednjem toku reke Pada.

V naši državi, dasiravno niso bile prvotne naprave v tako velikem obsegu, kakor v tujini, imamo naprave, v kojih je nadomeščen parni pogon z vodnim. V mnogih slučajih se je ta v uporabil izključno le za razsvetljavo. Seznaniti čitatelja z eno najzanimivejših naprav po lastni izvedbi, ki je tudi ena največjih te vrste v Avstriji, je namen tega članka.

Moderna, četudi ne velika elektrarna z vodnim pogonom je v Travniku, nekdanjem glavnem mestu Bosne. Že pred leti se je mislilo na to, kako praktično v uporabiti mogočen vodni izvirek v zaprti dolini med gorovjem Vlašić in pa nadaljne močne pritoke v že neposredni mestni bližini. Napravil in izvršil se je sledeči projekt.

Voda, ki izteka v začetku doline iz nekoliko izvirkov v povprečni sili 1.5 m³ v sek., bi bila zajezena z dolinsko pregrado, zidom, ki zapira dolino okolu 40 m nižje od mesta, kjer izteka. Ta pregrada bi izpremenila zgornji del doline v rezervoar, v kojem bi bila voda vzdignjena do višine izvirkovih otvorov. Razlika med to višino in gladino reke Lašve, ki teče približno 200 m od tega mesta, meri okolu 19 m. Do te reke je tekla prej voda s hitrostjo gorskega potoka. Zid, ki zapira dolino 40 m od izvirkov, meri v dolžini 45 m, in je sezidan kakor obok. Temelj zida je 4 m pod zemljo, kjer je 5.20 m širok, višina nad površino znaša 9 m in na vrhu je zid 2 m močan. Na vrhu je majhen prerez, skozi katerega odteka nepotrebna voda, nekoliko nižje je okrogli otvor, kjer voda teče v 1 m široko cev. Spodaj se nahajata dva otvora, ki služita v namen, da se izpušča vodo v jezeru nad jezom. Na ta način pridobljeni vodni tlak se uporablja, da se izpelje vodo iz jezera po železnem vodovodu, položenem prosto po terenu, približno 200 m daleč do turbin, ki so postavljene na obrežju reke Lašve. Tako pritekajoča voda v prej omenjeni množini (1.5 m³ v sek.) pri tlaku dveh atmosfer (vsled 19 m visokega vodnega stebra), se v uporablja za pomezni ali skupni pogon dveh turbin, ki imajo na svoji osi namontovan elektrodinamičen generator.

Električni tok 2 × 120 voltov napetosti, napaja mestno, razsvetljevalno omrežje, v uporablja pa se isti tudi v obrtne svrhe.

Ako pomnožimo že znano množino vode za 1 sec. izraženo s številom litrov, s številom metrov višine padca, dobimo število k_{gm} (kilogrammetrov) mehanične energije. Delimo to število z 75, dobimo potem indikovano število konjskih sil, katere ima voda.

Toraj $1500 \times 19 = 285.000 \text{ k}_{gm} \frac{285.000}{75} =$

380 HP. Ako odračunamo od tako dobljene energije 20% z ozirom na izgube vsled trenja vode v ceveh in strojih, dobimo energijo 300 HP. Z ozirom na ta račun posta-

vili so dve turbine z največjo zmogljivostjo od 150 HP. Tako velike množine energije se še ne izkorišča, zaradi primankljaja pripravnega mesta, in ker v dogledni dobi ni zadostno večjih konsumentov, zadostuje popolnoma ena turbina. Druga ostane za rezervo. Naglašam, da je mesto sijajno razsvetljeno z 14 obločnicami in skoraj 1000 žarnicami, za 8000 prebivalcev celo čez potrebo.

Nekoliko besed še k finančni strani celega podjetja. Celotni stroški travniške občine za elektrarno in vodne naprave znašajo okroglo 180.000 K. Dvajsetletna amortizacija celega kapitala (stroški za vzdrževanje in vrednosti, za kolikor se stroji obrabijo) znaša 11.000 K na leto. Iz občinskega proračuna odpade položka za prejšnjo razsvetljavo s petrolejem v znesku 8000 K, prodani električni tok 4500 K. Ta se gotovo s časom podvoji, ne da bi občina vsled tega imela najmanjše stroške. Ne glede na to, da elektrarna po dvajsetih letih pripade občini, izplača se sama po sebi. Takoj v začetku daje prebitek, ki se bo večal z rastočo privatno inštalacijo razsvetljivih teles (svetiljk) in za pogon strojev malih obrtnikov. Že sedaj, nekaj tednov po otvoritvi elektrarne, se resno računa s tem, da se iz dobička od iste izplača celotna kanalizacija, ki jo mesto dosedaj zelo pogreša. Tedaj izvedba lahkega izkoriščanja vodne sile, ki je bila dosedaj brez vrednosti, prinesla je dosedaj nemodernemu mestu, dve krasni in potrebni napravi, izmed kojih ostane prva stalni vir dohodkov. — In koliko priložnosti imamo še v tem oziru — ki pa se zanemarjajo — prepozno pač uvidimo kake zaklade smo izgubili vsled svoje malomarnosti.

Dobrohotna a skromna želja tega članka je, da bi se te malomarnosti otesli in obrnili na vodne sile, katerih je pri nas še veliko neizrabljenih, večjo pozornost.

Življensko zavarovanje kmečkih posestnikov.

Znati si svoje izdatke tako urediti, da ne presegajo dohodkov, to pomeni znati gospodariti. Dobro gospodari le tisti, ki potroši manj, nego sprejme. Dober gospodar misli na slabe čase, na dobo, ko mu ne bo mogoče pokriti izdatkov s svojimi dohodki. Take dobe ne nastanejo vsled slabih letin, ali pa vsled slabih, nepovolnih odnošajev. Nikakor! To dobo je mogoče predvideti, ker nastaja pri vsakem izmed nas enako. To je doba, ko mora oče preskrbeti otroke; hčerkam doto, sinovom naobrazbo in poduk, to je doba lasne starosti in njene oskrbe. Vseh teh izdatkov ni mogoče prištediti samo v enem, ali v nekaterih letih, za nje je treba dobrega in pravičnega gospodarjenja. Na kakšen način nalaga dober gospodar svoje prihranke? Nalaga jih v hranilnice, posojilnice, v nove nepremičnine. Ta način nalaganja smo podedovali od svojih dedov, in vendar ni najboljši način prihranjenja, ter ne odgovarja niti važnemu namenu — gospodarskemu okrepljenju naroda. Zakaj ne izpolnjuje tega namena? Z nalaganjem prihrankov v hranilnice in posojilnice dosežemo ta svoj namen edino le čez mnogo in mnogo let. Da prihranim hčeri doto v znesku 5000 Kron, moram nalagati celih 20 let, redno vsako leto po 180.66, K skupno torej v gotovini 3613.20 K. Naloži li gospodar redno vsako leto po 300.00 K v hranilnico, da si prihrani glavnico za svoje starost, tedaj narastejo oni prihranki po protoku 25 let na 11.265.00 K, katere bi potem nosile po 450.00 K obresti. Gospodar, ki ne nalaga tako, si mora dotične potrebne zneske izposojevati, toda s posojili se zmanjšujejo dohodki posestva, ker je treba plačevati za posojila tudi obresti. S takim zadolževanjem obtežuje vedoma svoje gmotno stanje sebi in obtežuje stanje tudi svojemu nasledniku, sinu. Šteti pa gospodar s tem, da nalaga svoje prihranke

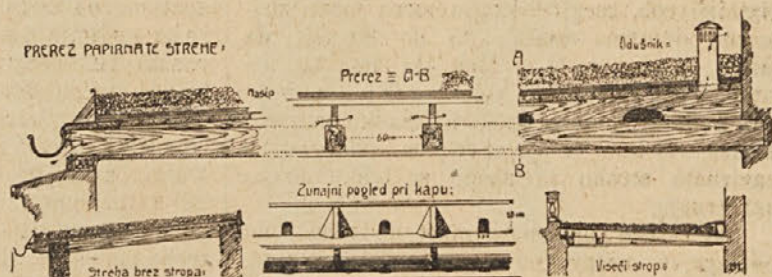
v denarne zavode radi navedenih razlogov, tedaj doseže svoj namen le v tem slučaju, ako ostane res živ kakih 20 ali 25 let. V svetem pismu stoji napisano: „Ne vemo ne dneva, ne ure“ — in radi tega nima tako hranjenje smisla, kajti, ako se dogodi, da pokliče očeta smrt že prej, nego mu dorastejo otroci, tedaj ostanejo isti nepreskrbljeni, vdova pa v velikih skrbih. Boljše gospodarjenje je odvisno od popolnejšega varčevanja, in ravno to je podlaga življenskemu zavarovanju. Življensko zavarovanje je najzanesljivejši zaklad za gospodarsko okrepljenje. Dober gospodar, ki namerava prihraniti svoji hčerki doto, sinovom pa sredstva za poduk, se bo posluževal v tanamen vedno le življenskega zavarovanja. S tem načinom si zagotovi vspeh tega bremena hranjenja v popolni meri že tedaj, ko je plačal svojo prvo zavarovalnino ter sta doto in stroški za poduk že pripravljena za tedaj, ko jih bo potreba, tudi če bi gospodar umrl takoj potem, ko je plačal morda samo svojo prvo zavarovalnino. Po gospodarjevi smrti ni primorana preostala obitelj ničesar več žrtvovati za svoje zavarovanje, ni ji treba ničesar več nalagati, znesek za doto in stroški za poduk dosepejajo v plačilo v zlic temu, ko postanejo potrebni. 30letni gospodar, ki zavaruje svoji hčeri doto v znesku 5.000 kron, bi plačal zavarovalnemu zavodu, tudi če bi živel še celih 20 let, samo 3.690.00 K, torej samo za 76.00 K več nego, v hranilnici. V tem slučaju bi ga torej stalo zavarovanje vsako leto samo po 3.80 K, to je torej prav neznaten znesek, ki ga je plačal za to, da, ko bi bil gospodar umrl kadarkoli prej, pred pretekom one zavarovane 20letne dobe, bi bil vse eno dosegel polni znesek dote od 5.000.00 K in sicer za prav mnogo manjše vloge nego v hranilnici. Gospodar, ki si zavaruje svojo dosmrtno oskrbo z življenskim zavarovanjem ter žrtvuje v ta namen na leto po 300.00 K, bi dobival od zavarovalnega zavoda po 892.75 K na leto in od svojega 55. leta pa vse do svoje smrti in naj bi živel še tako dolgo, med tem ko bi znašale obresti od istega zneska, ki bi ga bil nalagal v hranilnico komaj po 450.00 K na leto. Gospodar, ki se zavaruje za toliko, kolikor ima dolga na svojem posestvu, zapusti svoji obitelji popolnoma nezadolženo posestvo. Z življenskim zavarovanjem dosežemo, že ko smo vplačali eno samo zavarovalnino vse to kar dosežemo pri nalaganju v hranilnice šele čez 25 in več let in ravno ta okolnost je najznamenitejša, ravno to je najuspešnejše sredstvo za naše gospodarsko okrepljenje. Radi tega podpira sama država, kolikor ji je mogoče življensko zavarovanje kakor najstalnejše sredstvo za gospodarski razvoj. Zakonodajalec daje pravico vsakomur, ki skrbi za sebe in svoje obitelj z življenskim zavarovanjem, da odšteje letne izdatke celo do 400.000 Kron ki jih plačuje za življensko zavarovanje, od dohodkov, ki so podvrženi davkom tako, da je ta izdatek popolnoma prost vsakega davka.

Papirnata streha.

A. H.

V sedanji dobi, ko ves svet stremi za tem, da se doseže vsako stvar kolikor mogoče po nizki ceni, je prišel tudi človek na misel pokrivati svoja bivališča in druga poslopja s papirjem. Ta material je zelo poceni, toda tak, kakoršnega se navadno izdeljuje, ni dovolj trajen, da bi se ga lahko uporabljalo za pokrivanje streh. Poiskati je bilo treba tekočino, ki bi napravila papir trajen in neprodoren proti vodi.

To se je tudi posrečilo sodarju Häuslerju v Šleziji, ki je uporabljal tako smolo

Pod. 12—17.

kot spojilo za les; od tega pride tudi nemško ime „Holzzement“. Ta smola je destiliran premogov katran (destil. Steinkohlentheer), kateremu se še prida 10% olja za mazanje (Schmieröl) in 20% takozvane ameriške smole, da postane bolj vlačen in gibčen.

Strehe iz takega s smolo napojenega papirja, so se v kratkem razširile po celem svetu, ter se povsod dobro obnesejo, ako so pravilno napravljene. Ker se pa pogosto pri takih „novotarijah“ kaj rado dela površno in brez pravega navodila, se nam zdi potrebno podati našim čitateljem vsaj najobhodnejše potrebna navodila za pokrivanje streh s papirjem.

Pred vsem razločujemo dvoje vrst papirnatih streh. Prvič skoro popolnoma vodoravne strehe z nasipom peska in grušča, ki so posebno primerne v krajih, ki so izpostavljeni silnim vetrom.

Drugič strehe v navadni poševni obliki brez nasipa. Ta vrsta se obnese v tihih in hladnih krajih, vendar pa ne sme biti streha prestrma, ker bi sicer v letni vročini smola, s katero je papir napojen odtekla. (Na meter 10 do 20 cm. padca.)

Vodoravna papirnata streha (Nemci jo imenujejo: Holzzementdach) se stavi navadno na sledeči način.

Trame ali grede je položiti v smeri, v kateri ima odtekatí voda in sicer tako, da se vzdignejo od kapa proti slemenu 4 do 5 cm. na meter dolžine.

Ako je torej streha 6 m. široka, mora biti zid pri kapu za 24 do 30 cm. nižji, kakor na nasprotni strani.

Debelost tramov se ravna po razdalji zidov, na katere so naslonjeni. Za navaden primer 6 m. razpetosti zadostujejo približno 20 cm. visoki in 13 cm. široki tramí. Oddaljenost posameznih tramov ne sme presegati 60 cm. Osebito je treba paziti na to, da niso tramí zviti, ampak popolnoma ravni in kolikor mogoče gladko otesani. Ako se želi takoj pod streho popolnoma vodoraven strop, se položi trame vodoravno, na te iz močnih desk zagobjdi podobne podlage, ki odgovarjajo gori navedenemu padcu (glej 12—17. podobo). Isto se doseže tudi na ta način, da se poševnim tramom pritrdi na spodnji strani take podlage, ki imajo držati vodoraven strop (glej pod. spodaj na desni). V obeh slučajih je neobhodno potrebno skrbeti, da pride lahko zrak do lesa med streho in stropom, ker bi sicer ta v popolnoma zaprtem prostoru v kratkem strohnel. — Na tramovje, oziroma na navedene podlage, se pribije trdno 2 1/2 do 3 1/2 cm. debele deske, ki se z zarezo po dolžini ujemajo ena v drugo.

Deske morajo biti iz gladkega lesa in ne široke (k večjem 15 do 20 cm.), ker bi se sicer zvile in s tem raztrgale papir.

Sploh je slaba navada naših mizarjev in tesarjev, da radi uporabljajo samo široke deske pri svojem delu. Prihrani se sicer nekoliko dela, toda navadno je treba stvar popravljati, ko se les ususi, ali pa napoji, medtem ko je to izključeno pri ozkih deskah. Pri pribijanju desk je treba zelo paziti na to, da se doseže popolnoma ravno in nepremično površino, ki znakomerno pada proti kapu.

Ko je to tesarsko in mizarško delo dobro dovršeno se pritrdi, oziroma obje na vseh straneh rob strehe 10 do 12 cm. na visoko s cinkovo, ali pocinkano pločevino (Blech), ki ima namen zadrževati nasip na strehi.

Najnižji rob, torej ob kapu mora imeti primerne odprtine vsakih 25 do 30 cm., da lahko odteka voda v žleb, ki ima biti ob istem robu (glej pod.) Vsi ti okovi morajo biti kolikor mogoče tesno in gladko pritrjeni na les. S tem je pripravljena podlaga za papirnato streho in začne se lahko pravo pokrivanje.

Da ostane papirnata plast neodvisna od podlage, se najprej posuje ves les 2 do 3 mm. na debelo z drobnim peskom ali pepelom; najpripravnije z redkim sitom. Na to peščeno plast se razgrinja v to pripravljeno papir, ki je podoben navadnemu za zavoje. Dobi se ga navitega v širini od 140 do 160 cm. in v dolžini 60 do 90 m. Začenja se vedno pri kapu in sicer vsporedno s tem se položi prvi papir. Drugi in vsi naslednji morajo presegati prejšnjega 15 cm. Ob robu, kjer pride papir na kovino, se mora prej pesek odstraniti, ter prilepiti papir neposredno na pločevino z omenjeno raztopljeno smolo.

Smolo se razgreva v pripravljenih kotlih, najboljše na strehi sami. Gorka mora biti le toliko, da redko teče, ne sme pa zavreti! Ko je vsa streha pokrita s prvo vrsto papirja, se na tanko prevleče papir z velikim mehkim čopičem, ali s ščetjo z gorko smolo. Takoj za tem se sproti razprostre na še mehko smolo druga plast papirja, da se sprime plastjo. Pri drugi in naslednjih plasteh je dovolj, da krije papir drug drugega za 10 cm.; pač pa je potreba paziti na to, da ne pridejo oni deli, ki se presegajo, eden vrh drugega. Za to se začenja druga in četrta plast s polovico širine papirja. Takih plasti papirja se navadno položi štiri.

Zadnjo plast je dobro namazati dvakrat. S tem je streha pokrita. Nasuje se le še jeden ali dva cm. na debelo s peskom in vrhu tega še 5 do 8 cm. grušča, ki imata varovati papir in smolo pred preveliko vročino in vetrom. Ako je streha izpostavljena hudi burji, se nasuje še nekoliko zemlje ter obseje s travo, ki se pa sama v kratkem razraste, ako je grušč zemljen. Nekateri tudi grušč in pesek nekoliko poškrope z gofko smolo, da se nekoliko spoji.

Te vrste strehe imajo sledeče dobre lastnosti, ako so pravilno napravljene:

1. največjo neprodornost napram zraku in vodi,
2. proti ognju od zunaj so popolnoma varne.
3. zahtevajo najmanjši padec,
4. so najtrajnejše in nepotrebujejo nikakega popravila,
5. vsled navedenih lastnosti primeroma poceni.

Nedostatki so sledeči:

1. precejšna teža, kar pa ne pride v poštev pri navadnih strehah,
2. pokvarjene dele je težko najti in popraviti, kar pa tudi odpade, ako je streha pravilno napravljena.

Tu pa tam polože prvo plast že s tako smolo napojenega papirja, ki se prodaja pod imenom „Dachpappe“ v različni debelosti od 1—1½ mm., širino je 1 m., dolgost 20 m. Ta papir se uporablja tudi pri v začetku omenjeni drugi vrsti papirnih streh, o kateri hočemo govoriti v prihodnji številki tega lista.

Narodno gospodarstvo.

Nekoliko besedij o organizaciji naših študij. Pod tem naslovom je prinesla zadnja štev. „Omladine“ članek Dr. Tume, ki piše med drugim o „Slov. Tehniku“: „Po drugi strani neuspeh „Slovenskega Tehnika“ kaže akademični mladini, da mora žal prihajati inicijativa še vedno le od njene strani. Na sebi krasno in praktično zasnovano podjetje hira in propada radi ravnodušnosti tehnikov, ki imajo že svojo pozicijo. Namesto, da bi vsak izmed njih vsaj enkrat na en ali dva meseca napisal aktualen članek, se ali

apatično odstranjajo ali pa plitko kritikujejo podjetje „nezrele mladine“. Ako „Slovenski Tehnik“ v kratkem propade, bo to krivda naših filisterskih, birokratičnih tehnikov doma. Izgovarjajo se morda, da je začetje „Slov. Tehnika“ pre malo praktično. Dobro, zakaj pa niso oni praktiki se poprijeli stvari kot izkušeni strokovnjaki, ki ne poznajo samo teorije, ampak tudi naše potrebe in sile. Kako pa to, da puste, da iščejo po naši domovini vodne sile nemški in švicarski tehniki? Ako se ne čutijo poklicanim zanimati slovenske denarne zavode za izkoriščanje vodnih sil in sami aktivno prevzeti vodstvo organizacije naših kapitalov v tehnične vrhe, ako se že sami ne upajo ustanovljati delniških družb, kakor se to upajo nemški in italjanski inženirji, naj vsaj teoretično razpravljajo in opozore naš tehnični naraščaj na prava pota in določene cilje! Ta članek podpisujemo z obojema rokama. Pripomnimo edino to, da gmotne podpore „Slov. Tehnik“ sploh še ni užil, koliko člankov so že napisali slovenski inženirji kaže najbolje list sam; glede dogovorov in nasvetov pa bi vedel naš arhiv marsikaj zanimivega povedati. Slovenski javnosti pa sporočamo, da „Slovenski Tehnik“ vzlic temu še ne misli prenehati. Moremo in hočemo!

Iz zdravniških krogov smo prejeli zanimivo sporočilo, čegar vsebino tvori v glavnem trditve, da prihaja življenje zrnate kave pri nas — iz navade. Če mogoče v doglednem času ne izgine popolnoma, vsekakor se zmanjša uživanje te svoj čas tako priljubljene pijače na najneznatnejšo mero. Ali vendarle ne ostanemo brez nadomestila. Kaj mari menite, da je naš tako priljubljeni zajutrek mogoče kar tako opustiti? Namesto zrnate kave so dobile vrle in razumne gospodinje zdravo ter prijetno nadomestilo v Vydrovi žitni kavi, ki se je zelo hitro vdomačila. Ta izdelek iz zrnja, ki nam daje kruh, je vsled svojega prijetno grenkobnega okusa zrnati kavi nenavadno podoben, tako da nam isto popolnoma nadomesti, tako da se nam ni treba bati niti izgube iluzije o „pravi“ kavi. Smatramo torej za svojo časnikarsko dolžnost kar najtoplejše priporočiti Vydrovo žitno kavo vsem družinam, ki jim je ležeče zdravju njihovih členov zlasti nedospelih otrok. Na zahtevo pošlje rada vzorek zastonj Vydrova tovarna hranil v Pragi VIII.

„Prva češka na življenje“ je edina slovenska delniška družba za zavarovanje na življenje v Avstriji, njene zavarovalnine so najnižje, njeni pogoji najugodnejši; ona daje posebno kmečkemu posestniškem stanu najbolj zadovoljujoča zavarovanja za vsakovrstne okol-

nosti in slučaje, ki sploh lahko nastanejo v človeškem življenju, in to vsled svojih različnih zelo bistroumno sestavljenih načinov zavarovanja. Ona so podvržena popolnoma državni kontroli in nadzorstvu ministrstva ter je vsled tega preskrbljena največja varnost za njene zavarovance. Cenike in navodila daja glavno zastopstvo v Trstu, ul. torre bianca 21. in vsa okrajna zastopstva.

J. Skorkovský

prvi razpošiljevalni zavod
za sukneno blago v Kumpolci
Češko.

SUKNA

Vzorci poštnine prosto.
Naslovite vedno natančno
J. Skorkovský.

MALI OGLASI.

V malih oglaših velja vsaka beseda 10 vinarjev. Debelo tiskane besede veljajo za tri druge. Denar se ima poslati ob enem z naročilom. Upravništvo si pridržuje pravico, oglase skrajšati v razmerju s poslanim denarjem in splošno znane besede pisati kot kratice.

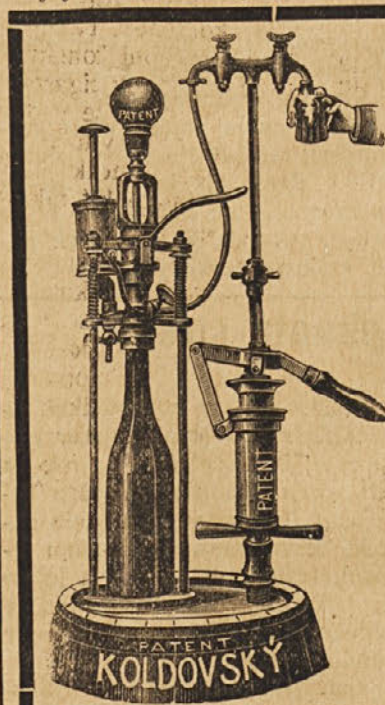
Zahtevajte cenike brezplačno in poštnine prosto! Največja **zaloga ur** zlatnine, srebrnine, china-srebra, dragocelih kamenov i. t. d. Le I. vrste blago! Manjvredno blago ne razpečavam. Fr. Čuden, Ljubljana, Prešernove ulice.

PERUTNINARIJI! Palma jamčeno sredstvo, ozdravi vsako perutnico, ki obeša perutnice, je drisljava, ima zapečene zadke in vam včasih zalega do zadnjega komada pogine. — Pošljite 35, 55, ali pa 100 vin. naprej in naročite Palme z navodilom poštnine prosto. I. E. Weixl, tičjeklajni preparati, Maribor, Sofijin trg 3.

Dr. E. VOLČIČ, NOVO MESTO (Rudolfovo, Kranjsko) je uredil in izdal:

1. „Civilnopravdni red in sodni pravilnik“ z drugimi civilno-pravdnimi zakoni. — Knjiga je popoln zbornik pravil označene vrste; koncem tvarine je obširno stvarno kazalo v slovenskem in hrvaškem jeziku. Obseg XII in 909 strani; cena vezani knjigi 8 kron, poštnina 55 vin.
 2. „Odvetniška tarifa“ določila o slovenskem in hrvaškem jeziku pred sodišči, sodne pristojbine. Obseg 75 strani (20 tabel); cena 1 K 80 v.
- Knjigi se dobivata pri dr.-ju Volčiču in pri knjigotržcih.

Preč. cerkvenim predstojništvom, čestnim odborom in slovenskemu občinstvu priporočam lepe mozaične ploče za tisk v cerkvah, vežah, kuhinjah, hodnikih; dalje krasno brušene in polirane marmorne mozaične ploče, stopnjice, podboje, stebre, križe, grobne spominke; zaloga cementnih cevi (6—40 cm) za kanale, korita za živino, mlinj. kamni in razno stavbeno blago iz cementa. Andrej Zajec, Pešata, p. Dol pri Ljubljani. Ceniki in vzorci na zahtevo.

Nenadomestljivo za gg. gostilničarje!

Stroj za točenje in sočasno zamašanje **K 70**—; s patentirano nasadno sesaljško sestavljeno v smislu najnovejšega ministerskega odloka z prestrego za olje in čistilcem zraka **K 110**—, z dvema petelinoma za natakanje **K 4**— več, torej

cela naprava samo K 114—.

Sesaljška je tako narejena, da se pri nabijanju nikakor ne more ogniti, če pa ni kožen, temveč iz kovine ter ima vrven zamašek, ki vzdrži do dve leti, stoji 3 vin. in se ga lahko doma zameni, ter ni treba za to strokovnega zavoda, kot pri kožnih čepih. Izdeluje strokovni zavod za tlačne stroje in stroje za natakanje

J. Koldovský,
PRAGA-II., Spálená ulice čís. 88.

Ceniki zastonj in poštnine prosto.